

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางมาลินี วรรณวงศ์
สถานที่ทำงาน โรงเรียนกาวิละอนุกุล
วุฒิการศึกษา ศษ.บ.(วิทยาศาสตร์), ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน) Diploma Special Education
ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
2. นางณภัทร สิงห์สี
สถานที่ทำงาน โรงเรียนกาวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา กศ.ม.(การศึกษาพิเศษ)
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
3. นางยุพิน คำปัน
สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา วท.บ.(จิตวิทยาโรงเรียน) กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว)
ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8
4. นางสาวจันทนา จันทรไพจิตร
สถานที่ทำงาน โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อ.เมือง จ.เชียงใหม่
วุฒิการศึกษา วท.บ.(จิตวิทยา) ศษ.ม.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
5. นายกมล ผาคำ
สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 อ.เมือง จ.เชียงใหม่
วุฒิการศึกษา วท.บ.(กิจกรรมบำบัด) กศ.ม.(บริหารการศึกษา)
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

ภาคผนวก ข

แบบวัดเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติก

แบบวัดเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติก

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่า ท่านมีความคิดเห็น หรือ ความรู้สึกตาม
ข้อความดังกล่าวมากน้อยเพียงใดแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือ
ความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว และกรุณาตอบทุกข้อ

เห็นด้วยมากที่สุด	หมายความว่า	ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด
เห็นด้วยมาก	หมายความว่า	ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้ตอบค่อนข้างมาก
เห็นด้วยน้อย	หมายความว่า	ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้ตอบเพียงเล็กน้อย
ไม่เห็นด้วยเลย	หมายความว่า	ข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้ตอบเลย

ตัวอย่าง

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย เลย
0	ท่านตั้งความหวังว่าอาการของเด็กออทิสติก จะดีขึ้นเรื่อย ๆ		✓		

✓ หมายความว่า ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านมาก

ร.ร.	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วยเลย
เจตคติต่อการดูแลเด็กออทิสติก					
1	ข้าพเจ้าคิดว่าอาการของเด็กออทิสติกไม่สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้				
2	แม้จะต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการพาบุตรมารักษาข้าพเจ้าก็เต็มใจเพื่อให้บุตรของข้าพเจ้ามีอาการดีขึ้น				
3	ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีประโยชน์ที่จะต้องสูญเสียเงินเพื่อนำมารักษาบุตรที่เป็นออทิสติกควรที่จะนำไปใช้ประโยชน์กับบุตรคนอื่น ๆ				
4	แม้ข้าพเจ้าจะต้องหยุดงานในการพาเด็กออทิสติกมาตรวจรักษา ข้าพเจ้าก็ยินดีเพื่อให้ลูกได้รับการรักษาที่ถูกต้อง				
5	ถึงการพัฒนาศักยภาพของเด็กออทิสติกจะใช้ระยะเวลาที่ยาวนานข้าพเจ้าก็จะอดทนรอคอย				
6	ข้าพเจ้าคิดว่าการมีบุตรเป็นออทิสติกเป็นเรื่องของเวรกรรมหรือบาปของข้าพเจ้า				
7	ข้าพเจ้าสามารถดูแลเด็กออทิสติกได้โดยไม่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่น เช่น แพทย์ ครู เป็นต้น				
8	ข้าพเจ้ายินดีที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ข้อมูลข่าวสารและวิธีการดูแลรักษาเด็กออทิสติกของข้าพเจ้าเสมอ ๆ				
9	ข้าพเจ้าคิดว่าถึงบุตรของข้าพเจ้าจะเป็นออทิสติกแต่ก็ยังมีความค่าสำหรับข้าพเจ้าและครอบครัวเสมอ				

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วยเลย
10	ข้าพเจ้ามีความหวังทุกครั้งที่ได้เห็นบุตรของข้าพเจ้าสามารถทำอะไรได้ด้วยตัวเองแม้เพียงเล็กน้อย				
11	ข้าพเจ้าจะรู้สึกหงุดหงิดหรือเศร้าใจทุกครั้งที่มีเด็กถึงบุตรที่เป็นออทิสติก				
12	ระหว่างที่ไม่มีบุตรเลยกับการมีบุตรเป็นเด็กออทิสติกข้าพเจ้าขอเลือกอย่างแรก				
13	การมีบุตรเป็นออทิสติกข้าพเจ้าคิดว่าเป็นภาระที่หนักสำหรับครอบครัว				
เจตคติต่อพฤติกรรมและการรับรู้ของเด็กออทิสติก					
14	ข้าพเจ้าคิดว่าเด็กออทิสติกไม่สามารถที่จะเรียนหนังสือได้				
15	การได้แสดงความรักโดยการโอบกอด สัมผัสเด็กออทิสติกจะช่วยให้เขามีพัฒนาการดีขึ้น				
16	ข้าพเจ้าจะรู้สึกหงุดหงิดรำคาญใจทุกครั้งเมื่อเด็กออทิสติกแต่งตัวช้าหรือทำอะไรไม่ได้ด้วยตัวเอง				
17	ข้าพเจ้ารู้สึกเครียดทุกครั้งเมื่อเด็กออทิสติกแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น กรีดร้อง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของข้าพเจ้า				
18	ข้าพเจ้ามักตามใจบุตรที่เป็นออทิสติกทุกครั้งเพื่อป้องกันพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น ร้องไห้หรือกรีดร้องเสียงดัง				
19	การจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กออทิสติก เช่น กรีดร้อง ทำลายข้าวของต้องใช้การลงโทษทุกครั้ง เช่น การตี เป็นต้น				

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วยเลย
20	ข้าพเจ้าคิดว่าการนำเด็กออทิสติกเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กอื่น ๆ จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม และการช่วยเหลือตนเองได้				
21	ข้าพเจ้าไม่ต้องการพาเด็กออทิสติกไปในที่ต่าง ๆ เพราะจะไปทำลายข้าวของของคนอื่นเสียหาย				
22	ข้าพเจ้าคิดว่าเด็กออทิสติกของข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องได้รับการบริการด้านการศึกษาหรือนำบำบัดจากหน่วยงานทางการแพทย์ หรือโรงเรียนการศึกษาพิเศษ				
23	การที่เด็กออทิสติกสามารถพูดได้ตอบกับผู้อื่น ชอบซัก ถาม สิ่งที่ตนเองสนใจซ้ำ ๆ เป็นเด็กที่ฉลาด				
24	การห้ามปรามเด็กออทิสติกไม่ให้เกิดการทำหรือแสดงอาการไม่เหมาะสม เช่น แหย่พัดลม กระโดด เป็นต้น ต้องใช้เสียงดัง ๆ เท่านั้น				
25	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายทุกครั้งที่ต้องใช้คำพูดตักเตือน ห้ามปราม เมื่อเด็กออทิสติก รื้อ ค้น เล่นของอันตราย หรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม				
26	การที่เด็กออทิสติกหยุดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทุกครั้งหลังได้ยินเสียงห้ามปราม แสดงว่าเขาไม่มีปัญหาในการสื่อความหมาย				
27	ข้าพเจ้าคิดว่าการสอนเด็กออทิสติกน่าจะมีวิธีการอื่นนอกเหนือจากการใช้คำพูด				

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย เลย
28	ข้าพเจ้าคิดว่าการใช้คำพูดและช่วยฝึกสอนดูแลให้ปฏิบัติจริงอย่างใกล้ชิดสามารถช่วยเด็กออทิสติกมีพัฒนาการดีขึ้นได้				
29	เด็กออทิสติกของข้าพเจ้าจะให้ความสนใจและจดจำสิ่งที่เห็นเป็นรูปภาพได้ดีกว่าการได้ยิน				
30	เด็กออทิสติกสามารถเรียนรู้ผ่านสิ่งที่มองเห็นทางสายตาได้ดีกว่าคำพูด				
31	ข้าพเจ้าคิดว่าบุตรที่เป็นออทิสติกสามารถพัฒนาและช่วยเหลือตนเองได้เมื่อได้รับการสอนและเรียนรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม				
เจตคติต่อความรู้สึกของบุคคลรอบข้าง					
32	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนบ้านของข้าพเจ้ารังเกียจบุตรที่เป็นออทิสติกของข้าพเจ้า				
33	บางครั้งข้าพเจ้าไม่อยากพาเด็กออทิสติกไปในสถานที่ต่าง ๆ เพราะไม่ต้องการให้บุคคลอื่นมองว่าบุตรของข้าพเจ้าไม่ปกติ				
34	ข้าพเจ้าไม่ต้องการให้ใคร ๆ มาแสดงความเห็นใจหรือสงสารที่ข้าพเจ้ามีบุตรเป็นออทิสติก				
35	ข้าพเจ้าต้องการพบปะกับบุคคลอื่นที่มีเด็กออทิสติกเช่นเดียวกับข้าพเจ้าเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน				
36	ข้าพเจ้าคิดว่าการได้รวมกลุ่มกับผู้ปกครองที่มีเด็กออทิสติกเช่นเดียวกันจะทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจในการดูแลเขามากขึ้น				

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย เลย
37	ข้าพเจ้ารู้สึกโกรธและไม่พอใจเมื่อมีใครมาว่า เด็กออทิสติกของข้าพเจ้าผิดปกติ				
38	ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ควรให้ครูหรือผู้อื่นมารับรู้เกี่ยวกับ ประวัติเด็กออทิสติกของข้าพเจ้า				
39	ข้าพเจ้าคิดว่ายังมีบุคคลอื่นชื่นชมในเด็กออทิสติก ของข้าพเจ้า				
40	ข้าพเจ้ามีความคาดหวังว่าในอนาคตเด็กออทิสติก ของข้าพเจ้าสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างปกติสุข				

ผลการหาค่าความเที่ยงเชิงพินิจด้วยวิธีการ IOC
ของแบบวัดเจตคติผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติก

ข้อทดสอบที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
2	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
3	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
4	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
5	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
6	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
7	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
8	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
9	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
10	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
11	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
12	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
13	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
14	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
15	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
16	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
17	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
18	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
19	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
20	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
21	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
22	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
23	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
24	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1

ข้อทดสอบที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
25	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
26	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
27	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
28	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
29	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
30	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
31	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
32	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
33	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
34	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
35	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
36	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
37	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
38	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
39	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
40	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1

* ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อทดสอบสามารถวัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครองได้ตามวัตถุประสงค์

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้

ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์ของแบบวัดเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติก

การแปลความหมายคะแนนความคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

+1	หมายถึง	ผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่าข้อทดสอบสามารถใช้วัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
0	หมายถึง	ผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่าข้อทดสอบสามารถใช้วัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
-1	หมายถึง	ผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่าข้อทดสอบไม่สามารถใช้วัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ภาคผนวก ค

กิจกรรมแนะแนวตามแนวกิจกรรมรับรู้ผ่านการมอง
และกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

คำชี้แจงการใช้กิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวมีทั้งหมด 12 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นสำหรับผู้ปกครองที่มีเด็กออทิสติกในความดูแล

ข้อปฏิบัติในการใช้กิจกรรมแนะแนว

1. ศึกษากิจกรรมแนะแนวทั้งหมด เพื่อทำความเข้าใจก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย
 2. สำรวจวัสดุ อุปกรณ์ ในแต่ละกิจกรรม และจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนดำเนินกิจกรรม
 3. จัดเตรียมสถานที่สำหรับใช้ในการจัดกิจกรรม ควรเป็นห้องที่กว้าง สามารถจัดโต๊ะเป็นกลุ่ม หรือมีที่ว่างสำหรับทำกิจกรรมได้หลากหลาย และเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์
 4. นัดหมาย เตรียมผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายให้พร้อม แล้วให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบวัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกก่อนเข้าร่วมกิจกรรม
 5. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมตามตารางที่กำหนด
 6. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบวัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกหลังเข้าร่วมกิจกรรม
- ข้อแนะนำเพิ่มเติม

เนื่องจากแบบวัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกใช้สำหรับผู้ปกครองที่มีเด็กออทิสติกในความดูแล ผู้ดำเนินกิจกรรมควรติดตามผลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวชุดนี้กับผู้ปกครองไม่น้อยกว่า 1 เดือน จึงให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบวัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกหลังเข้าร่วมกิจกรรม เป็นการทิ้งระยะการเก็บข้อมูลเพื่อให้ผู้ปกครองได้นำหลักการใช้รูปภาพกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองไปใช้กับเด็กออทิสติกของตนเองที่บ้าน

โครงสร้างกิจกรรมแนะแนวควบคู่กลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
1	ขวดปรศนาพาโชค	1.เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบถึงคามมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม 2.เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกกลุ่มและผู้ดำเนินกิจกรรม 3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้จากการมองและการฟัง	เกม อภิปราย
2	ทางไหนดี	1.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวของมือกับการมองเห็น 2.เพื่อรับรู้ความรู้สึกเมื่อเกิดความยากลำบากในการรับรู้และปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่	สังเกต อภิปราย
3	เส้นสายลายลง	1. เพื่อศึกษาเรื่องการรับรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล 2. เพื่อให้ตระหนักถึงความผิดพลาดในการตัดสินใจต่างๆ จากการมองเพียงอย่างเดียว 3. เพื่อให้รู้จักการคิด พิจารณาหาคำตอบของปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย	สังเกต อภิปราย
4	อะไรกันนี้	1. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ในการมองหลายมิติอย่างมีเหตุผล 2. เพื่อให้ผู้ปกครองยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล 3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ในการมองหลายมิติอย่างมีเหตุผล	สังเกต อภิปราย

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
5	หนึ่งภาพหลายเรื่อง	1. เพื่อศึกษาและตระหนักถึงอิทธิพลการรับรู้ที่แตกต่างกัน 2. เพื่อเข้าใจความแตกต่างทางความคิดของแต่ละบุคคล 3. เพื่อให้เกิดการยอมรับในความคิดของผู้อื่น	เกม อภิปราย
6	ฟังให้รู้ ดูให้ดี	1. เพื่อให้ตระหนักว่าการรับรู้มีอิทธิพลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล 2. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการรับรู้จากการมองเห็น	การฟัง พูด อ่าน เขียน อภิปราย
7	คุณคือ พ่อ แม่ แบบไหน?	1. เพื่อให้ผู้ปกครองสำรวจวิธีการดูแลเด็กออทิสติกของตนเอง 2. เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเลือกใช้วิธีการดูแลเด็กออทิสติกของตนเองได้อย่างเหมาะสม 3. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจและเกิดเจตคติที่ดีต่อเด็กออทิสติกของตนเอง	โปรแกรมนำเสนอ เกม สาริต กรณีศึกษา การ์ตูน อภิปราย
8	รวมใจให้เป็นหนึ่ง	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักถึงบทบาทของตนเองที่มีต่อครอบครัวเมื่อมีเด็กออทิสติกอยู่ในความดูแล 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเปรียบเทียบวิธีสอนเด็ก	เกม โปรแกรมนำเสนอ
9	ทางเลือก	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเปรียบเทียบแนวทางการจัดการกับพฤติกรรมของเด็กออทิสติกและเลือกใช้แนวทางได้อย่างเหมาะสม	กรณีตัวอย่าง อภิปราย

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
		2. เพื่อเห็นถึงความสำคัญของความ พร้อมเพรียงในการดูแลเด็กออกทิสติกใน ครอบครัว	
10	ปรอทอารมณ์	1. เรียนรู้เกี่ยวกับอารมณ์ของตนเอง และผู้อื่น 2. สังเกตอารมณ์ของตนเองใน สถานการณ์ต่างๆ ได้ 3. รู้วิธีการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง เมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้นๆ ได้อย่างมี เหตุผล	กรณีศึกษา อภิปราย
11	ปรับตัวปรับใจ	1. ตรวจสอบอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด การกระทำของตนเองได้ 2. แยกแยะความคิดและการกระทำ อย่างมีเหตุผล 3. เรียนรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ทั้งด้านบวกและด้านลบ	กรณีศึกษา อภิปราย
12	ปัจเจกนิเทศ ลูกเรามีดี	1. เพื่อประเมิน/สำรวจ/ทราบเจตคติของ ผู้ปกครองที่มีต่อเด็กออกทิสติก 2. เพื่อฝึกฝนให้ผู้ปกครองมีความคิดใน ด้านบวก 3. เพื่อให้ผู้ปกครองสรุปผลการนำกลวิธี การรับรู้ผ่านการมองไปใช้กับบุตร ออกทิสติก	กิจกรรม รายบุคคล อภิปราย

กิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม : ปฐมนิเทศ : ขวดปริศนาพาโชค

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบถึงความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม
2. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกกลุ่มและผู้ดำเนินกิจกรรม
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้จากการมองและการฟัง

แนวความคิด

การอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานสำเร็จ
 ล่วงคือ การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน การเริ่มต้นที่จะเรียนรู้จักกันเราจำเป็นต้องรู้จักการสังเกต
 ลักษณะภายนอกเป็นอันดับแรก

ระยะเวลา 50 นาที

ขนาดกลุ่ม จำนวน 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. โถทึบแสงบรรจุน้ำ 1 ใบ
2. กระดาษถ่ายเอกสาร A4
3. ขวดเล็กมีฝาปิด 9 ใบ
4. น้ำแข็ง
5. ขงพลาสติกกันน้ำ
6. รางวัล เช่น ลีตเตอร์ เงิน ฯลฯ
7. ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรม ขวดปริศนาพาโชค

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกิจกรรมแนะนำตนเองและกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทั้งหมด พร้อมทั้ง
 ชี้แจงวัตถุประสงค์ เตรียมสื่อ อุปกรณ์ และกำหนดการเข้าร่วมฝึกกิจกรรมในครั้งนี้ จากนั้นผู้นำ
 กิจกรรมอธิบายการปฏิบัติกิจกรรมเป็นขั้นตอน

2. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติกิจกรรม ขวดปริศนาพาโชค ตามขั้นตอนโดยแบ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน

กลุ่มที่ 1 ให้สมาชิกแต่ละคนเขียนอธิบายรูปร่างลักษณะของตนเองพร้อมทั้งวาดภาพของตนเองประกอบ

กลุ่มที่ 2 ให้สมาชิกเขียนบรรยาย ลักษณะรูปร่างของตนเองว่ามีรูปร่าง หน้าตาอย่างไร เช่น ผอมสั้น ผอมยาว ผิวขาว อ้วน ผอม เป็นต้น

แล้วให้ทุกคนพับกระดาษใส่ของพลาสติกบรรจุลงในขวดซึ่งผู้ดำเนินกิจกรรมจะต้องใส่สลากของรางวัล เช่น ล็อตเตอรี่ เงิน ฯลฯ อยู่ข้างในแล้วปิดฝา ทั้งนี้ผู้ดำเนินกิจกรรมจะต้องร่วมวาดรูปของตนเองลงในกระดาษและปฏิบัติเหมือนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำขวดทั้งหมดวางปะปนกันในโถที่บีบบรรจุน้ำ

4. จัดกลุ่มโดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดนั่งเป็นรูปตัว U โดยมีโต๊ะที่วางโถที่บีบบรรจุน้ำไว้ด้านหน้าแถว (ในโถอาจเติมตัวสัตว์ของเล่นที่นิยม ๆ ลงไปด้วย) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำขวดของตนเองวางปะปนกันในโถนี้

5. ผู้นำกิจกรรมเริ่มต้นใช้มือเลือกหยิบขวดในโถขึ้นมา 1 ใบ เปิดอ่านข้อความหรือรูปภาพที่ได้ในขวดแล้วบอกให้สมาชิกทั้งหมดทายว่า บุคคลตามลักษณะที่อ่าน หรือ อธิบายไว้คือใครในจำนวนสมาชิกทั้งหมด ถ้ามีคนทายถูกให้เจ้าของข้อความหรือรูปวาดนั้นลุกขึ้นแนะนำตัว

6. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอาสาสมัครคนที่ 1 ออกมาเลือกหยิบขวด 1 ใบ อ่านข้อความ หรือแล้วให้สมาชิกเดา ถ้าถูกต้องเจ้าของข้อความลุกแนะนำตัว และเปิดสลากของรางวัลว่าได้ของรางวัลใด แล้วหยิบของรางวัลนั้น ปฏิบัติเช่นนี้จนครบทั้ง 8 คน และทุกคนจะได้รับของรางวัลที่บรรจุในขวดแตกต่างกันไป

7. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ แล้วอภิปรายถึงวิธีการเขียนอธิบายและการวาดลักษณะรูปร่างต่าง ๆ ของแต่ละคนที่กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ได้กระทำมานั้นว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นอภิปรายผล

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายจากกิจกรรม

- จากกิจกรรมนี้ระหว่างทายลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลจากการบรรยาย และการทายจากการบรรยายและมีภาพประกอบด้วย ลักษณะไหนที่ช่วยให้ท่านเดาบุคคลได้ง่ายกว่ากัน ท่านคิดว่าเป็นเพราะเหตุใด

- ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำใบงานที่ 1 เขียนถึงจุดเด่นและจุดอ่อนของลูกออกทิสติกของตนเองใช้เวลาอย่างละ 15 นาที
- ระหว่างการคิดถึงจุดเด่นและจุดอ่อนท่านสามารถคิดถึงข้อไหนของลูกออกทิสติกของท่านได้มากกว่ากัน

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมจะต้องมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และจะต้องรู้จักกันโดยการสังเกตลักษณะภายนอกก่อนที่จะเรียนรู้ถึงลักษณะนิสัย การมองการสังเกตลักษณะคนเฉพาะภายนอกไม่สามารถตัดสินได้ว่าเขาจะเป็นคนเช่นไร จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงนิสัยใจคอของกันและด้วย อีกทั้งในการอยู่ในสังคมที่ต้องมีการสื่อสารซึ่งกันและกันจำเป็นต้องมีช่องทางการสื่อสาร จากกิจกรรมการสื่อสารที่เป็นการเขียนบรรยายเพียงอย่างเดียวและ ผู้รับสารเป็นผู้ฟังอาจทำให้ความเข้าใจสารคลาดเคลื่อนได้ ส่วนในอีกลักษณะหนึ่งที่มีการบรรยายและภาพประกอบจะทำให้ท่านสามารถท่ายได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้เพราะคนเราสามารถรับรู้ เรียนรู้สิ่งที่เป็นภาพได้ง่ายกว่าที่เป็นข้อความ เด็กออกทิสติกก็เช่นเดียว กันเขาสามารถรับรู้สิ่งที่เป็นภาพจากการมองเห็นได้ดีกว่าการฟังข้อความ ซึ่งเปรียบเทียบกับคนทั่วไป การที่เราได้รับสารจากการฟังเพียงอย่างเดียว อาจเกิดความล่าช้าในการแปลผล แต่เมื่อมีทั้งภาพและคำบรรยายการแปลผลของสมองของคนเราจะเร็วขึ้นเพราะได้ใช้ประสาทสัมผัส หลายทาง ช่วยทั้งการฟังและการเห็น เด็กออกทิสติกเป็นเด็กที่มีปัญหาในการสื่อความหมายอยู่แล้ว การสื่อสารและการเลือกช่องทางการสื่อสารจึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะที่ผ่านมาเด็กมีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่ง เป็นเพราะเด็กไม่เข้าใจและจำคำสั่งไม่ได้ เด็กจึงแสดง พฤติกรรมเดิมตลอด ดังนั้นการให้เด็กออกทิสติกเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจึงจำเป็นต้องมีการใช้ภาพเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงจะทำให้เด็กสามารถเกิดความเข้าใจเพิ่มขึ้นได้

การที่เราเกิดความวิตกกังวลกับลูกออกทิสติก จะทำให้เราคิดถึงข้อเสียของลูกได้มากกว่า ข้อดี ในความเป็นจริงบุคคลทุกมีศักยภาพของตนเองต้องมีลักษณะเด่น เราไม่ควรมองผู้อื่นเพียงลักษณะอาการภายนอก

การประเมินผล

ประเมินจากใบงานและการตอบคำถาม การอภิปรายจากใบงาน

ดัดแปลงจากกิจกรรม “หอยน้ำโขง” เกมเน้นทนาการ วรทัต ลัยนันท์ พิมพ์ครั้งที่ 2, 2547
สำนักพิมพ์บรรณกิจ

[illegible][illegible][illegible]

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม : ทางไหนดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวของมือกับการมองเห็น
2. เพื่อรับรู้ความรู้สึกเมื่อเกิดความยากลำบากในการรับรู้และปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่

แนวความคิด

การรับรู้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ในสิ่งใหม่ย่อมเกิดความยากลำบาก เพราะเราจะต้องเปลี่ยนแปลงการรับรู้เดิม ยิ่งเมื่อพบอุปสรรคความแม่นยำย่อมผิดพลาด

ระยะเวลา 30 นาที

ขนาดกลุ่ม 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. กระดาษ
2. ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรม ทางไหนดี

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 2 คน อธิบายกิจกรรมและ

ขั้นตอนการปฏิบัติ

ขั้นดำเนินการ

1. ให้ทุกคนจับคู่ของตัวเองเพื่อเปลี่ยนกันจับเวลาในขณะที่อีกคนวาด ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานที่ 1 ให้ทุกคนลากเส้นตามรูปโดยไม่ให้ออกนอกกรอบรูปดาวจับเวลาการวาดและบันทึกเวลาที่ใช้ลงในกรอบสี่เหลี่ยมเล็กด้านขวาบนของใบงานที่ 1

2. แจกกระดาษให้กลุ่มละ 1 อัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลากเส้นในกรอบรูปดาวในกระดาษแผ่นใหม่อีกครั้งแต่มีเงื่อนไขคือให้มองกระดาษโดยผ่านทางกระจกเงาเท่านั้นห้ามมองไปที่กระดาษโดยตรงและให้ลากเส้นโดยไม่ยกปากกาและไม่ให้ออกนอกกรอบจับเวลาในการวาดและบันทึกเวลาที่ใช้อีกครั้ง เปรียบเทียบเวลาในการวาดครั้งแรกกับครั้งที่สอง

ชั้นอภิปรายผล

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนบอกเวลาที่ใช้ในการวาดแต่ละครั้ง ผู้ดำเนินกิจกรรมบันทึกบนกระดาน
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายแสดงความคิดเห็นหัวข้อต่อไปนี้
 - ความรู้สึกของการวาดครั้งที่ 1 และการวาดครั้งที่ 2 แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
 - ในการวาดครั้งที่ 2 มีวิธีการใดที่ไม่ทำให้เส้นออกนอกกรอบ
 - การวาดครั้งไหนที่ใช้เวลานานกว่ากัน ท่านคิดว่าเพราะเหตุใด
 - เวลาที่ใช้ในการวาดของแต่ละคนเท่ากันหรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นสรุปและนำไปใช้

การที่เราใช้เวลาในการวาดในครั้งที่ 2 นานกว่าครั้งที่ 1 เนื่องจาก เราต้องปรับเปลี่ยนการรับรู้ ปรับเปลี่ยนวิธีการวาดใหม่ เหมือนเริ่มต้นเรียนรู้ใหม่ทั้งหมด จากเดิมที่ตามปกติเราเรียนรู้การใช้มือกับการมองให้สัมพันธ์กัน เช่น การลากเส้นจาก บน – ล่าง, ซ้าย – ขวา โดยไม่ใช้กระจก แต่เมื่อต้องลากเส้นโดยใช้กระจก ต้องเปลี่ยนวิธีการลากเส้นใหม่เป็น ตามองเห็นว่าขึ้นมือต้องลากลง ตามองเห็นว่าซ้ายมือต้องลากไปทางขวา เป็นต้น จะเห็นว่าคนเราแม้จะเป็นคนทั่วไปเมื่อทำสิ่งที่ไม่คุ้นเคย บางคนก็สามารถทำได้เร็ว บางคนก็สามารถทำได้ช้า เนื่องจากคนเรามีความสามารถในการเรียนรู้และความถนัดที่แตกต่างกัน

การเลี้ยงดูเด็กออทิสติกจึงต้องคำนึงถึงความยากลำบากของเด็กในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ โดยปกติเขามักมีปัญหาในการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ซ้ำ ๆ เปลี่ยนแปลงได้ยาก การสอนเพื่อให้เขาปรับเปลี่ยนการเรียนรู้สิ่งใหม่ที่ไม่คุ้นเคยจึงเป็นไปได้ยาก แต่เราสามารถสอนเขาได้ ทั้งนี้การสอนเด็กออทิสติกต้องทำการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความคุ้นเคย และสามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ผู้ปกครองควรมีความอดทนและพยายามหมั่นให้การฝึกฝนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี แต่ก็ต้องทำความเข้าใจว่าการเรียนรู้ของเด็กจะเร็วหรือช้ามากหรือน้อยการรับรู้หรือสมรรถภาพทางสมองก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญอยู่

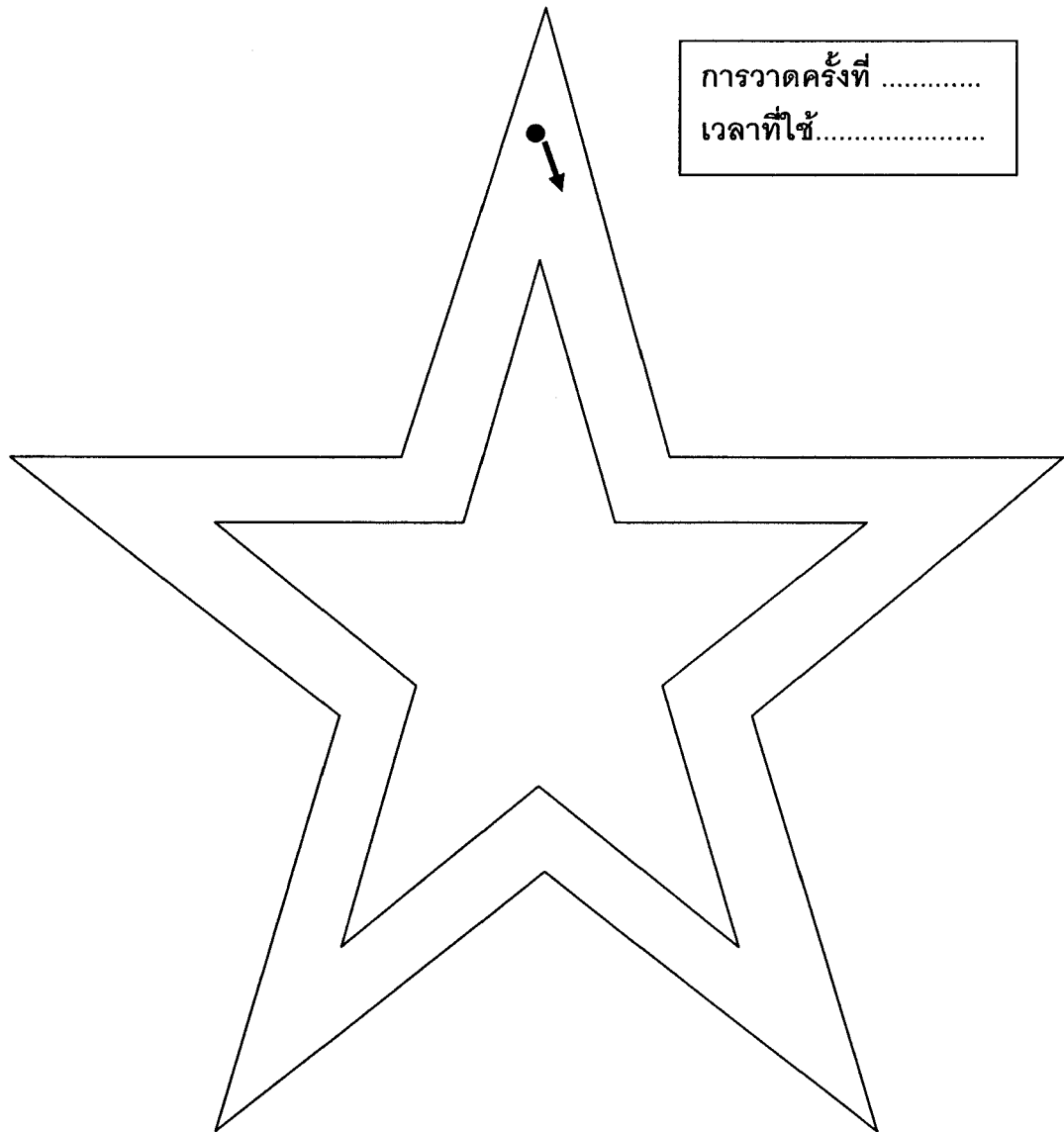
การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม ไปทางไหนดี

คำชี้แจง ให้ลากเส้นจากจุดเริ่มต้นให้อยู่ในกรอบ โดยดูในกระจกเงา

กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม : เส้นสายลายลง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเรื่องการรับรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล
2. เพื่อให้ตระหนักถึงความผิดพลาดในการตัดสินใจต่างๆ จากการมองเพียงอย่างเดียว
3. เพื่อให้รู้จักการคิด พิจารณาคำตอบของปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย

แนวความคิด

อวัยวะสัมผัสเพื่อการรับรู้ของคนเราประกอบด้วย ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง การรับรู้จากการมองโดยใช้ตาเป็นอวัยวะสัมผัสนั้น เป็นการรับรู้ที่รวดเร็วและง่ายที่สุด เพราะทำให้เราทราบว่ามีสิ่งที่มีรูปร่าง ขนาด สีสัน ระยะทาง เป็นเท่าใด ตามความคาดคะเนที่สายตาแต่ละคนจะประเมินได้ เราจึงมักตัดสินใจต่างๆ ครั้งแรกจากการมอง แต่ความเป็นจริงนั้นภาพที่เราเห็นไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นจริงอย่างที่เห็นทั้งหมด การรับรู้จากการมองเห็นเพียงอย่างเดียวจึงยังไม่สามารถสรุปหรือตัดสินใจถึงความเป็นจริงของสิ่งนั้น ๆ ได้

ระยะเวลา 30 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 ภาพเปรียบเทียบลายเส้นต่างๆ จำนวน 4 ชุด

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมขออาสาสมัครจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 3 คน ยืนเรียงแถวหน้ากระดานหน้าห้อง ถอดรองเท้าและให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนอื่นๆ เปรียบเทียบดูว่าใครมีความสูงมากที่สุด และใครมีความสูงน้อยที่สุด
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้แนะว่าการที่เราสามารถเปรียบเทียบส่วนสูงได้โดยการประเมินจากการมองก็สามารถทำให้เราคาดคะเนสิ่งที่เห็นถูกต้องได้ในบางครั้งโดยเฉพาะสิ่งที่มีความแตกต่างกันทางรูปธรรม

ขั้นตอนการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดูภาพเส้นต่าง ๆ ในใบงานที่ 1 แล้วให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมพิจารณาภาพลายเส้นแต่ละชุดแล้วกากบาทับเส้นที่คิดว่ายาวกว่า
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกไม้บรรทัดหรือสายวัดให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมวัดความยาวของเส้นในแต่ละภาพพร้อมกับถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่ามีใครตอบถูกบ้าง และผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายว่า เมื่อเห็นภาพครั้งแรกมีความรู้สึกอย่างไร เห็นว่าเส้นไหนยาวกว่ากัน ทำไมจึงเห็นเป็นเช่นนั้น

ขั้นอภิปรายผล

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นว่าได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้แนะว่า การมองเพียงอย่างเดียวไม่สามารถตัดสินสิ่งต่างๆ ได้ถูกต้องทั้งหมด การรับรู้ทางสายตาของคนมีข้อจำกัด สิ่งที่มีมองเห็นบางครั้งไม่ใช่อย่างที่เห็นอยู่ และสิ่งที่เห็นอยู่ บางครั้งเราไม่สามารถรับรู้จากการเห็นเพียงอย่างเดียว การตัดสินสิ่งใดๆ ลงไปจึงต้องทำด้วยความละเอียด รอบคอบ ยังมีวิธีการหาข้อเท็จจริงที่หลากหลาย การใช้เพียงประสาทสัมผัสของตนเองเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจไม่ถูกต้องเสมอไป ควรไตร่ตรองให้ดีถ่วง จึงจะเชื่อมั่นว่าใช่แล้วถูกแล้วตามที่เห็นที่รู้สึก เพราะยังมีบริบทอื่น ๆ ที่เป็นสิ่งลงที่ต้องคำนึงถึงด้วย

ขั้นสรุปและนำไปใช้

จากกิจกรรมนี้จะเห็นได้ว่า การมองที่ใช้สายตาในการคาดคะเนอาจเกิดความผิดพลาด จึงเห็นเส้นทั้งสองมีความยาวไม่เท่ากัน ทำให้เราตัดสินใจผิดพลาดจากสิ่งที่เห็นจริง และการมองสิ่งของอย่างเดียวกันของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของการรับรู้และประสบการณ์เดิมของบุคคล ในขณะที่เด็กออทิสติกซึ่งมีปัญหาเรื่องการรับรู้แล้ว การแปลผลสิ่งที่มองเห็นโดยผ่านประสาทสัมผัสไปยังสมองนั้นย่อมเป็นเรื่องยากลำบากยิ่งต่อการแยกแยะและตัดสินใจของเด็ก เพราะสมองที่มีความบกพร่องย่อมทำให้การแปลผลจากการสัมผัสผ่านประสาทสัมผัสต่างๆ ผิดพลาดไปจากปกติ ทำให้เด็กไม่เข้าใจข้อความหรือคำสั่งนั้น ๆ เราจึงพบว่าเด็กออทิสติก ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ การช่วยให้เด็กออทิสติกให้รับรู้และเรียนรู้ได้ ผู้ปกครองต้องเข้าใจในความบกพร่องของเด็กและความแตกต่างของการรับรู้แต่ละคน เด็กออทิสติกสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมและการ

สอนโดยใช้รูปภาพประกอบ จะช่วยให้เด็กเกิดการรับรู้และเรียนรู้ได้เร็วขึ้น แต่ทั้งนี้การสอนด้วยภาพผู้สอนจะต้องสอนให้ถูกต้อง เพราะการมองโดยที่ไม่มีคำแนะนำหรือการชี้แนะที่ถูกต้อง และสม่ำเสมอก็ไม่ช่วยให้เด็กออกข้อคิดเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้ ดังนั้นการนำภาพมาใช้ในการสอนเด็กออกข้อคิดผู้ปกครองหรือผู้ดูแลต้องมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวและนำมาใช้อย่างสม่ำเสมอจึงจะช่วยเด็กเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. การอภิปราย

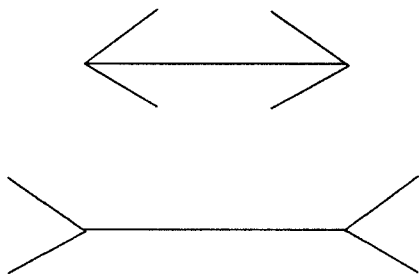
ที่มา “Sensation and Perception, Richard L. Gregory & Andrew M. Colman Longman Essential Psychology, 1995 (p.8)

ใบงานที่ 1

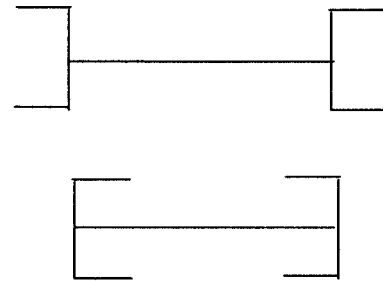
ประกอบกิจกรรม เส้นสายลายลง

คำชี้แจง ให้ดูภาพเส้นต่าง ๆ ด้วยสายตาเท่านั้น ตอบคำถามว่าท่านเห็นเส้นไหนยาวกว่ากัน

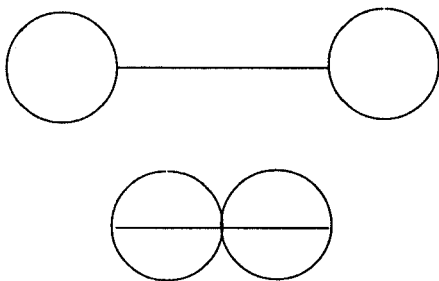
ชุดที่ 1

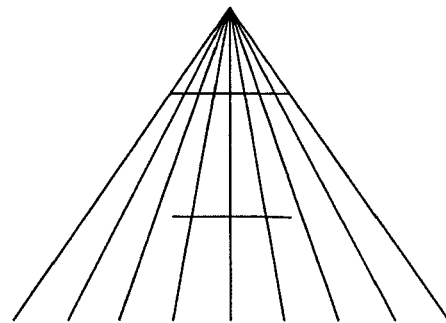
ชุดที่ 2

ชุดที่ 3

ชุดที่ 4

กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม : อะไรกันนี่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองศึกษาและตระหนักถึงประสิทธิภาพการรับรู้ของบุคคลแต่ละคน
2. เพื่อให้ผู้ปกครองยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ในการมองหลายมิติอย่างมีเหตุผล

แนวความคิด

การแสดงให้เห็นบุคคลได้เห็นและตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสำคัญของการประเมินสถานการณ์จากมุมมองหลายมิติจะทำให้บุคคลมีความเข้าใจถึงสิ่งต่างๆ ที่อยู่ นอกเหนือความคาดหวังและความเข้าใจของตัวเอง

ระยะเวลา 30 นาที

ขนาดกลุ่ม จำนวน 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. รูปภาพขาว – ดำ
2. ใบความรู้ ประกอบกิจกรรม อะไรกันนี่
3. ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรม อะไรกันนี่

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวทักทายสมาชิก แนะนำกิจกรรมโดยอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรม และสิ่งที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องปฏิบัติ

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบความรู้ให้ผู้ปกครองได้ศึกษาและทำความเข้าใจ
2. แบ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน และแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมตามใบงานที่ 1 แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลตามใบงานว่าเห็นอะไรในภาพบ้าง
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้แนะการหาคำตอบที่ถูกต้อง โดยให้มองพื้นรูปภาพขาว และพลิกแผ่นกระดาษในแนวต่าง ๆ ทั้ง ตั้ง นอน พร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม (ในเรื่องของการมองหลายมิติ)

ชั้นอภิปรายผล

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสรุปกิจกรรม วิเคราะห์ความคิดของตนเองว่าตัวเองมองภาพดังกล่าวอย่างไร และรู้สึกอย่างไรในการมองภาพดังกล่าว
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปให้ฟัง
 - 2.1 ในการมองภาพขาวดำ พื้นสีดำมักจะมีอิทธิพลมากกว่าพื้นสีขาว รวมทั้งการรับรู้ดั้งเดิมของคนเราที่เรียนรู้ภาพขาวดำว่าสีดำคือส่วนที่เป็นภาพและสีขาวคือส่วนที่เป็นพื้น จึงขาดการปรับเปลี่ยนมุมมองว่าเราสามารถให้ความสำคัญกับสีขาวว่าเป็นภาพได้เหมือนกัน ถ้าเราเปลี่ยนให้สีขาวเป็นภาพและสีดำเป็นพื้นเราก็สามารถบอกได้ว่าเป็นภาพอะไร
 - 2.2 จากความเคยชินและการรับรู้ดั้งเดิมถึงการมองภาพหรือการอ่านที่มักจะอ่านจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง ว่าเป็นสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติมาว่าถูกต้อง แต่หากเราเปลี่ยนมุมมองให้มีหลายมิติ มองจากขวามาซ้ายบ้าง หรือมองกลับหัว กลับด้านจากเดิมที่ตั้งอยู่บ้างก็จะทำให้เราค้นพบสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ได้

ชั้นสรุปและนำไปใช้

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสรุปว่าจากการทำกิจกรรมนี้ ได้ข้อคิดอะไรที่เป็นประโยชน์บ้าง
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปและชี้แนะแนวทางการนำไปใช้ ดังนี้

โดยทั่วไปบุคคลจะมีความแตกต่างในการรับรู้อันเนื่องด้วยปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น ประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ การเลี้ยงดู ลักษณะทางกายภาพและชีวภาพของสมองและระบบประสาท ฯลฯ ที่สะสมมาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังที่เราได้เห็นจากกิจกรรมนี้ จากภาพที่ 1 ถ้าจะเปรียบเทียบสีดำและสีขาวจะเห็นว่าสีดำเป็นสีที่ง่ายต่อการสังเกตและคนเรามักให้ความสำคัญกับสีดำมากกว่าสีขาว ซึ่งสีดำเปรียบเหมือนความบกพร่อง ความไม่ดี หรือปัญหาต่างๆ ที่คนเรามักมองเห็นก่อนส่วนที่ดีคือสีขาว ในความเป็นจริงสิ่งต่างๆ ล้วนมีทั้งสีขาวและสีดำมีทั้งส่วนดีและไม่ดี เราจึงควรรับรู้ทั้งสองด้านและให้ความสำคัญทั้งสองอย่าง อย่ามีอคติด้วยการรับรู้แต่เพียงแง่ลบ(สีดำ)เพียงอย่างเดียว การที่เรามองแง่บวก(สีขาว)จะทำให้เราได้มุมมองใหม่ที่จะทำให้เราได้รับคำตอบที่ดี

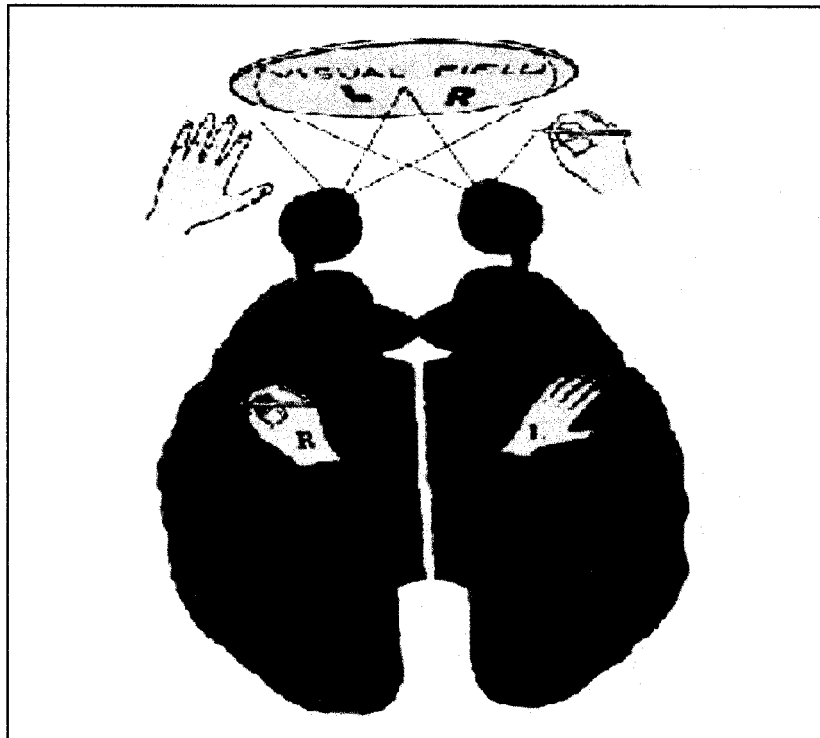
การเปลี่ยนมุมมองให้มีหลายมิติ มองในมุมต่าง ยอมรับมุมมองของคนอื่นที่มี ความแตกต่างกันไปเป็นการเปิดโอกาสให้ตนเองค้นพบบางสิ่งที่แตกต่าง ให้เราได้รับคำตอบที่เรา ไม่เคยพบ เราจึงควรฝึกฝนการมองสิ่งต่างๆ อย่างละเอียดด้วยใจที่ปราศจากอคติ คติวิเคราะห์ ในหลายมิติ ในการมองเด็กออทิสติกก็เช่นเดียวกันเราไม่ควรจะมองเห็นแต่เฉพาะ สีดำ (ด้านลบ) ของเด็กเท่านั้น เราควรมองสีขาว(ด้านบวก) ทุก ๆ คนมีสิ่งที่เป็นด้านบวกอยู่ในตัวเพียงแต่เรา ปรับเปลี่ยนมุมมองและพยายามค้นหา และเราจะพบว่าลูกออทิสติกของเราก็เป็นบุคคลหนึ่งที่มี สิ่งดีดีอยู่ในตัวเอง

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. การอภิปราย

ที่มา: ดัดแปลงจาก “ภาพลวงตา” การสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกระบวนการกลุ่ม ,
พรพรรณ ทวีพระประภา ,หน้า 32-33

ใบความรู้
ประกอบกิจกรรม อะไรกันนี่
ศึกษาแผนภาพและอ่านเนื้อเรื่อง

ภาพประกอบ 1 แผนภาพแสดงการแบ่งหน้าที่ของสมองซีกซ้าย - ขวา

คุณสมบัติหนึ่งที่มนุษย์มีในสมองเท่านั้น คือ ศักยภาพในการเรียนภาษา “ภาษา” ทำให้คนเราเกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ที่มีเฉพาะสัญชาตญาณเท่านั้น

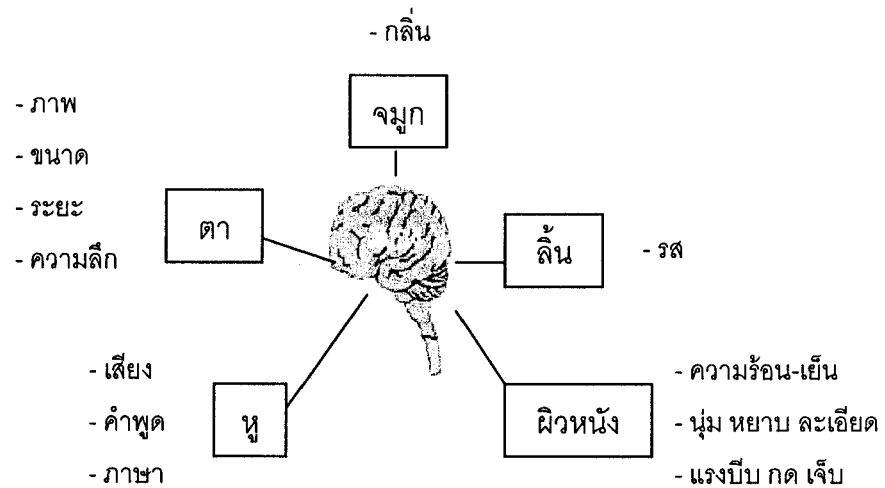
สมองของมนุษย์มี 2 ซีก คือ ซีกซ้ายและซีกขวา ซีกซ้ายเป็นศูนย์กลางสำคัญในการเรียนภาษา (ภาพประกอบ 1) การเข้าใจถ้อยคำ การพูดอย่างมีความหมาย การเรียน เขียน อ่าน

ในขณะเดียวกัน สมองซีกขวาก็มีหน้าที่ร่วมกับสมองซีกซ้ายในด้านภาษา ได้แก่ ความเข้าใจในรูปร่าง การแปลผลข้อมูลจากสิ่งที่รับมา

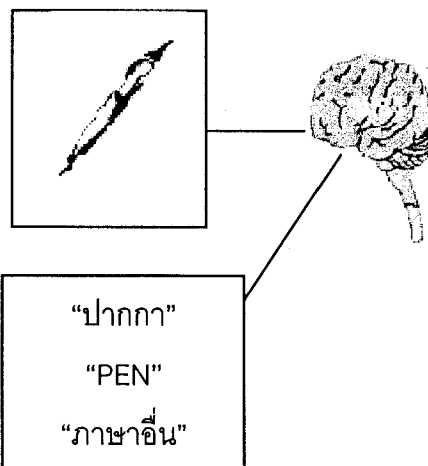
ในการเรียนภาษาต้องอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ตาหู จมูกได้กลิ่น ลิ้นได้รส และมือลูบคลำ เป็นส่วนประกอบสำคัญ เพราะ ประสาทสัมผัสทั้งหมดเป็นช่องทางรับข้อมูลเข้าสู่สมองเพื่อประมวลผลให้เราเข้าใจสิ่งที่รับมา (ภาพประกอบ 2,3,)

ดังนั้นกรณีที่เด็กออทิสติกมีความบกพร่องในประสาทสัมผัสทั้ง 5 การแปลผลของสมองย่อมผิดพลาดไป จึงเกิดปัญหาในความเข้าใจในภาษาและ คำสั่งติดตามมา

ภาพประกอบ 2 ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ช่องทางรับข้อมูลเข้า

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ของข้อมูลกับความเข้าใจ

ข้อมูล 2 ชุดถูกนำมาเชื่อมกัน ภายหลังเมื่อเห็นปากกาอีกสมอง
ก็เลือกคำว่า "ปากกา" ได้ถูกต้อง

ที่มา : "ลูกรัก" ประมวล ดิฉินสัน, 14-45 และ "พัฒนาการบำบัดสำหรับเด็กออทิสติก"
น.พ.ดุสิต ลิขนะพิชิตกุล, 45-47, 2545

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม อะไรกันนี้

คำชี้แจง ให้ดูภาพข้างล่างนี้แล้วตอบคำถาม

ท่านเห็นเป็นรูปอะไรบ้าง

- 1.....ดูอย่างไร.....
- 2.....ดูอย่างไร.....
- 3.....ดูอย่างไร.....

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม : หนึ่งภาพหลากหลายเรื่อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและตระหนักถึงอิทธิพลการรับรู้ที่แตกต่างกัน
2. เพื่อเข้าใจความแตกต่างทางความคิดของแต่ละบุคคล
3. เพื่อให้เกิดความเข้าใจผลของการรับรู้และเรียนรู้จากประสบการณ์เดิมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในขั้นต่อไป

แนวความคิด

การรับรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลมีผลต่อการแปลและสื่อความหมายของสิ่งต่างๆ ตามประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล หรือความเข้าใจเอาเองของแต่ละบุคคล

ระยะเวลา 30 นาที

ขนาดกลุ่ม จำนวน 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรม หนึ่งภาพหลากหลายเรื่อง

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมทักทายพูดคุยกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของแต่ละคน (ประมาณ 3-4 คน) เช่น เกิดและโตที่ไหน ที่บ้านประกอบอาชีพอะไร มีพี่น้องกี่คนเรียนหนังสือที่ไหนมีประสบการณ์ชีวิตใดที่ประทับใจ ฯลฯ เพื่อให้ทุกคนได้เห็นถึงความหลากหลายและแตกต่างของแต่ละบุคคลแต่ละครอบครัว แล้วจึงอธิบายกิจกรรมนี้และสิ่งที่ทุกคนต้องปฏิบัติ

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานให้ทุกคน มองภาพและตอบคำถามในใบงานนั้น

กำหนดระยะเวลา 10 นาที

2. ขอความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ถูกชักถามในขั้นนำมาเป็นอาสาสมัครในการอ่านคำตอบของตัวเอง อาจมีคนอื่นร่วมเป็นอาสาสมัครด้วยก็ได้ ใช้อาสาสมัครประมาณ 5-6 คน ให้อาสาสมัครตอบคำถามที่ละข้อจนครบทุกคนให้ผู้ฟังและผู้ตอบได้เห็นความแตกต่างของคำตอบแต่ละคน และพยายามหาเหตุผลว่าทำไมจึงตอบอย่างนั้น

3. ผู้ดำเนินกิจกรรมร่วมอภิปรายซักถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่าเพราะเหตุใดคำตอบในคำถามเดียวกันของแต่ละคนจึงแตกต่างกัน

ขั้นอภิปรายผล

ผู้ดำเนินกิจกรรมถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่าได้ข้อคิดใดจากกิจกรรมนี้ โดยผู้ดำเนินกิจกรรมร่วมชี้แนะและอธิบายเพิ่มเติม

สรุปผลและนำไปใช้

การรับรู้ของคนเราแต่ละคนมีความแตกต่างกันสาเหตุหนึ่งเนื่องจากปัจจัยการเรียนรู้และประสบการณ์เดิมของแต่ละคนที่ได้รับมาตั้งแต่วัยเด็ก ถึงแม้ว่าจะมีการรับภาพเดียวกันก็สามารถแปลความหมายและสื่อความหมายของภาพนั้นแตกต่างกันไปตามความเข้าใจของแต่ละคน เช่นเดียวกับเด็กออทิสติกซึ่งมีปัญหการเรียนรู้อยู่แล้ว การมองเห็นภาพใดภาพหนึ่งอาจทำให้เขาคิดไปได้ต่าง ๆ นานา ถ้าไม่ผ่านการสอน การเรียนรู้ การฝึกฝนมาก่อน ความเข้าใจความหมายจากการมองจะคลาดเคลื่อนไป เราจึงควรเข้าใจและยอมรับความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้ของแต่ละคน และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กออทิสติกโดยให้เรียนรู้จากการมองที่เด็กใช้เป็นประสาทสัมผัสแรกและสอดคล้องความรู้ หรือข้อเท็จจริงเข้าจะช่วยให้เด็กสามารถเข้าใจสิ่งที่เห็นได้มากขึ้น เมื่อเห็นสิ่งนั้นครั้งต่อไปเขาก็สามารถจดจำและบอกได้

การประเมินผล

1. สังเกตการณ์ปฏิบัติกิจกรรม
2. การอภิปราย

ที่มา: ดัดแปลงจาก “การสื่อความหมาย” , การสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกระบวนการกลุ่ม , พรพรรณราย ทวีพะประภา , หน้า 56-57

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม หนึ่งภาพหลายเรื่อง

ดูรูปแล้วตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่าน ใช้เวลา 10 นาที

1. ท่านคิดว่าภาพนี้เกิดขึ้น ณ สถานที่ใด เช่น บนรถเมล์ รถไฟ โรงพยาบาล โรงภาพยนตร์ ไปรษณีย์ ร้านอาหาร ฯลฯ

2. ถ้าบุคคลเหล่านี้กำลังทำอะไรสักอย่าง ท่านคิดว่าพวกเขาทำอะไร

3. ท่านคิดว่าบุคคลเหล่านี้มีวัตถุประสงค์อะไรที่มาอยู่ ณ สถานที่นี้

4. ท่านคิดว่าภาพที่ต่อจากชายฉนวนที่กำลังหลับขวามือจะเป็นภาพใด โปรดบรรยายภาพ

5. ท่านคิดว่าบุคคลทั้งหมดนี้มีใครที่มาด้วยกัน และใครที่มาเพียงลำพัง เพราะเหตุใด

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม : ฟังให้รู้ ดูให้ดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ตระหนักว่าการรับรู้มีอิทธิพลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล
2. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการรับรู้จากการมองเห็น

แนวความคิด

การรับรู้จากการมองเห็นช่วยให้ความจำและเรียนรู้ได้รวดเร็วกว่าวิธีอื่น แต่การรับรู้จะมีผลที่สมบูรณ์ขึ้นหากบุคคลได้รับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสหลายๆ ทาง

ระยะเวลา 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1.1 ข้อความ
2. ใบงานที่ 1.2 ภาพประกอบข้อความ
3. ใบงานที่ 1.3 ภาพไม่มีข้อความ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวทักทายและอธิบายกิจกรรมรวมทั้งขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมแบ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็น 2 กลุ่ม

ขั้นตอนการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มที่ 1 รับใบงานที่ 1.1 แล้วอ่านข้อความนั้นและพยายามจดจำไว้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อนำกลับไปเล่าให้สมาชิกในกลุ่มฟัง หลังจากอ่านข้อความแล้วให้พับกระดาษใบงานเก็บ
2. ตัวแทนกลุ่มที่ 1 นำเรื่องราวที่ได้รับมาไปเล่าให้สมาชิกคนที่ 1 ฟังเพียงคนเดียว สมาชิกคนที่ 1 บอกเล่าเรื่องราวที่ได้รับฟังจากตัวแทนกลุ่มให้สมาชิกคนที่ 2 ฟังและสมาชิกคนที่ 2 เล่าต่อให้สมาชิกคนสุดท้ายฟัง

3. ตัวแทนกลุ่มที่ 2 รับใบงานที่ 1.2 อ่านเรื่องประกอบภาพ และจำเนื้อเรื่องให้ได้ทุกคำนำไปเล่าให้สมาชิกคนต่อไปฟังโดยใช้ภาพที่ไม่มีคำอธิบายได้ภาพในใบงานที่ 1.3 แล้วสมาชิกคนที่ 1 เล่าเรื่องถ่ายทอดให้สมาชิกคนที่ 2 ฟังโดยใช้ใบงานที่ 1.3 ประกอบ แล้วสมาชิกคนที่ 2 ถ่ายทอดให้คนสุดท้ายของกลุ่ม ในวิธีเดียวกันจนครบทุกคน
4. สมาชิกคนสุดท้ายออกมาเล่าเรื่องราวนั้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผู้ดำเนินกิจกรรมฟังและจดบันทึกไว้
5. ให้ตัวแทนกลุ่มคนแรกแต่ละกลุ่มมาบอกเล่าเรื่องราวนั้นอีกครั้งหนึ่งให้ทุกคนได้ฟังพร้อมกันผู้ดำเนินกิจกรรมจดบันทึกข้อความแต่ละกลุ่มไว้และอ่านเรื่องราวของแต่ละกลุ่ม
6. ผู้ดำเนินกิจกรรมติดข้อความที่จดบันทึกไว้ของตัวแทนกลุ่มและสมาชิกคนสุดท้ายของทั้ง 2 กลุ่มบนกระดาน และติดข้อความต้นฉบับจริง

ขั้นอภิปรายผล

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเปรียบเทียบข้อความจากเรื่องราวของทั้ง 2 กลุ่ม ระหว่างกลุ่มที่ 1 จากการฟังเพียงอย่างเดียวกับ กลุ่มที่ 2 ข้อความที่ได้รับจากการฟังและดูภาพ ว่ามีข้อผิดพลาดแตกต่างกันหรือไม่ และกลุ่มใดมีข้อผิดพลาดมากกว่ากัน
2. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายหาเหตุผลที่ทำให้การถ่ายทอดเรื่องราวของแต่ละกลุ่มผิดพลาดไปจากเดิม และร่วมกันสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ในการสื่อสารต้องมีผู้ส่งสารและและผู้รับสาร การที่จะให้ผู้รับสารเข้าใจสาร ผู้ส่งสารจะต้องจะต้องมีวิธีถ่ายทอดสารที่เหมาะสมกับผู้รับสาร จากกิจกรรมนี้เมื่อเปรียบเทียบกับทั้ง 2 กลุ่มกลุ่มที่ 1 ถ่ายทอดสารโดยการบอกเล่าจากการจำเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่ 2 ถ่ายทอดโดยการเล่าเรื่องจากการจำเรื่องเล่าที่มีภาพประกอบซึ่งใช้ประสาทสัมผัสมากกว่าและช่องทางการถ่ายทอดสารหลายวิธีแปลความหมายจากการรับรู้โดยใช้อวัยวะสัมผัสเพียงอย่างเดียวนั้นอาจมีความผิดพลาด เชื่อถือไม่ได้ เพราะระยะของการจำของเราจะจำได้ระยะหนึ่งหรือจำได้ไม่ครบถ้วน เพื่อลดความผิดพลาดเราควรใช้อวัยวะสัมผัสทุกส่วนที่สามารถรับรู้ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการรับรู้และแปลความหมายที่ดีขึ้น

ในการดูแลเด็กออทิสติกที่มีความบกพร่องทางการรับรู้อยู่แล้ว ผู้ปกครองควรให้ความสำคัญกับการรับรู้ของเด็กในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เด็กรับรู้ได้ครบถ้วนและเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง การสอนด้วยการใช้คำพูดเพียงอย่างเดียวเด็กไม่เข้าใจ เพราะเด็กออทิสติกมีปัญหาการ

รับรู้ การสื่อความหมายอยู่แล้ว จึงจำเป็นจะต้องหาวิธีถ่ายทอดสารด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เพราะเด็กจะเข้าใจสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ดีกว่าการได้ยินเพียงอย่างเดียว เช่น เมื่อต้องการให้เด็กเรียนรู้เรื่องส้ม ควรให้ความสำคัญกับการรับรู้ทุกด้าน ตั้งแต่ให้เด็กดูรูปส้มเพื่อรับรู้รูปร่าง รูปทรง สี ขนาด นอกจากนั้นต้องให้เด็กจับผลส้มเพื่อให้รับรู้เรื่องผิวสัมผัส ให้เด็กชิมส้มเพื่อรับรู้กลิ่นและรส

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. การอภิปราย

ที่มา ดัดแปลงจาก “ดาวังก้า” การสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกระบวนการกลุ่ม พรรณราย
ทรัพย์ะประภา (52-53)

ใบงานที่ 1.1

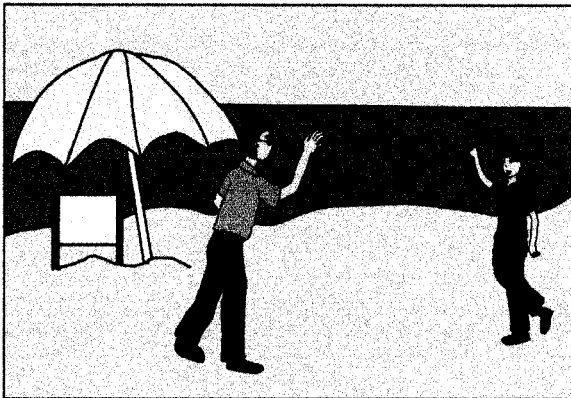
ให้อ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วนำข้อความไปเล่าให้สมาชิกในกลุ่ม

ช่างหยุนเป็นนักธุรกิจชาวสิงคโปร์ มาเที่ยวหาดใหญ่ พบสหายเก่า
ชาวญี่ปุ่นชื่อ ทาเคชิ ทั้งสองพากันไปนั่งดื่มที่โปเตโต้คลับ ถูกจิกโกชัก
เบ้าตาทั้ง 2 ข้าง จึงพากันไปหาหมอฟันที่วัน ทู ทรี คลินิก

ใบงานที่ 1.2

ให้อ่านเนื้อเรื่องประกอบภาพต่อไปนี้แล้วนำไปบอกเล่าให้สมาชิกในกลุ่ม

1

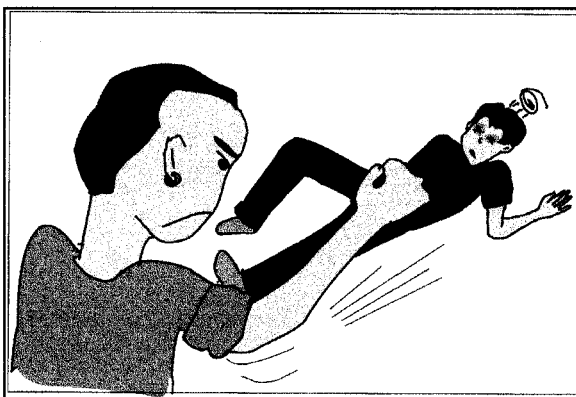
ซางหยุนเป็นนักธุรกิจชาวสิงคโปร์
มาเที่ยวหาดใหญ่ พบสหายเก่า
ชาวญี่ปุ่นชื่อ ทาเคชิ

2

ทั้งสองพากันไปนั่งดื่มที่ไปเตโต้สับ

3

ถูกจี้กโก้ชกเบ้าตาทั้ง 2 ข้าง

4

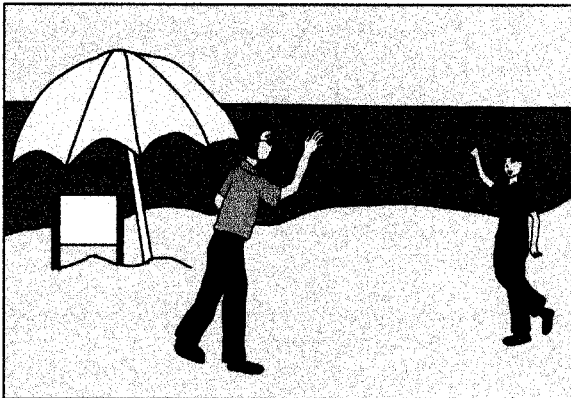

จึงพากันไปหาหมอฟันที่วัน ทู ทรี คลินิก

ใบงานที่ 1.3

ให้ใช้ภาพต่อไปนี้แล้วนำไปบอกเล่าประกอบข้อความที่ได้รับฟังมาให้สมาชิกในกลุ่ม

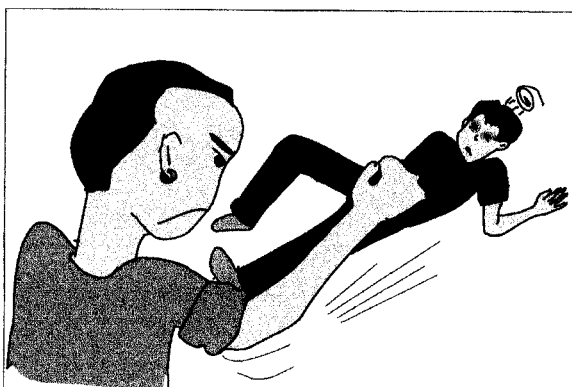
1

2

3

4

กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม : คุณคือพ่อ แม่ แบบไหน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองสำรวจวิธีการดูแลเด็กของतिकของตนเอง
2. เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเลือกใช่วิธีการดูแลเด็กของतिकของตนเองได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจและเกิดเจตคติที่ดีต่อลูกของतिकของตนเอง

แนวความคิด

การดูแลเด็กของतिकเพื่อให้เขามีพัฒนาการ หรือพฤติกรรมที่ดีขึ้นต้องใช้เวลาในการรักษา และผู้ดูแลต้องรู้และเข้าใจเด็ก มีความอดทน มีความยินดีที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จึงจะสามารถช่วยเหลือให้เขามีพัฒนาการและพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้

ระยะเวลา 60 นาที

ขนาดกลุ่ม จำนวน 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. กระดาษหนังสือพิมพ์เก่า
2. โปรแกรมนำเสนอ power point ประกอบใบความรู้ กลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

แบ่งกลุ่มผู้ปกครอง 2 กลุ่ม โดยเลือกคนตามใจชอบ ผู้นำกิจกรรมอธิบาย ชี้แจง กิจกรรม

ขั้นดำเนินการ

1. แจกกระดาษหนังสือพิมพ์ให้กลุ่มละ 4 คู่ และให้สมาชิกแต่ละคนจับสลากเพื่อทำ

ชิ้นงาน

คนที่ 1 รูปหัว

คนที่ 2 รูปลำตัว

คนที่ 3 รูปแขนซ้าย ขาขวา

คนที่ 4 รูปแขนขวา ขาซ้าย

2. แจกหนังสือพิมพ์ให้สมาชิกในกลุ่มคนละ 1 คู่ แต่ละคนจะต้องใช้มือฉีกกระดาษ
3. หนังสือพิมพ์ให้เป็นรูปตามที่จับสลากได้ โดยใช้เวลา 1 นาทีหลังจากที่ผู้นำกิจกรรมให้สัญญาณ โดยกลุ่มที่ 1 สมาชิกแต่ละคนจะต้องอิสระไม่มีการปรึกษากันในกลุ่ม ส่วนกลุ่มที่ 2 ให้สมาชิกรวมกลุ่มกันทำงานและปรึกษาหารือกันได้
4. ผู้ดำเนินกิจกรรมเป่านกหวีดหยุดเวลาเมื่อครบ 1 นาที ให้ทุกคนรวมกลุ่มนำชิ้นงานมาต่อเป็นรูปคน
5. ผู้นำกิจกรรมอภิปราย การช่วยเหลือเด็กออทิสติก ถ้าสมมุติให้รูปคนที่ได้คือเด็กออทิสติกแล้วสมาชิกแต่ละกลุ่ม คือ สมาชิกในครอบครัวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือเด็กออทิสติกในครอบครัว แล้วให้ผู้ร่วมกิจกรรมพิจารณาและอภิปรายคำถาม
 - รูปคนที่ได้มีรูปร่างที่สมบูรณ์หรือไม่
 - รูปร่างคนของกลุ่มใดที่มีความสมบูรณ์กว่า
 - ถ้าท่านต้องการให้ได้รูปคนที่สมบูรณ์ท่านจะมีวิธีการทำอย่างไร
 - ท่านได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้
 - การอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกันเมื่อไม่มีการประสานสัมพันธ์กันเกิดผลอย่างไร
6. ผู้ร่วมกิจกรรมศึกษาใบความรู้วิธีการรับรู้ผ่านการมอง และผู้ดำเนินกิจกรรมนำเสนอเพิ่มเติมด้วยโปรแกรมนำเสนอ (power point) ภาพตัวอย่างการใช้ภาพ
7. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั่งเป็นวงกลม เลื่อนหยิบอ่านกรณีศึกษา 1 กรณี ที่ผู้นำกิจกรรมใส่ในซอง ซึ่งมีทั้งหมด 8 กรณีศึกษาคนละ 1 ซอง แล้วให้ผู้ร่วมกิจกรรมเปิดอ่านทีละคน จากกรณีศึกษาแต่ละกรณี ให้ผู้ดำเนินกิจกรรมถามคำถาม แล้วผู้เข้าร่วมกิจกรรม ช่วยกันตอบ หรือ อภิปรายด้วยปากเปล่า ทีละกรณี จนครบทั้ง 8 คน 8 กรณี ตามใบงานที่ 1

ขั้นอภิปรายผล

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายคำถามต่อไปนี้
 - ท่านได้ข้อคิดอะไรกับกิจกรรมนี้
 - ท่านคิดว่าการดูแลเด็กออทิสติกควรเป็นหน้าที่ของใครในครอบครัว
 - ท่านคิดว่าวิธีการควบคุมพฤติกรรมหรือการสอนเด็กออทิสติกวิธีการใดได้ผลดีที่สุด

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ในการทำงานหรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันแต่ไม่มีการปรึกษาหารือกัน ต่างคนต่างทำ จะทำให้งานออกมาไม่สมบูรณ์ดังเช่นกิจกรรมการสร้างรูปคนที่สมาชิกในกลุ่มต่างคนต่างทำงาน ของตัวเองทั้ง ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันงานจึงออกมาไม่เป็นที่พึงพอใจ เช่นเดียวกับการที่เราจะดูแลเลี้ยงดูเด็กออทิสติก ถ้าพ่อ แม่ต่างคนต่างคิดกันไปคนละอย่าง ไม่มีการปรึกษาหารือร่วมกัน ผลก็จะเกิดที่ลูกออทิสติก เขาก็ไม่สามารถมีพัฒนาที่ดีได้ การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จึงเป็นไปได้ยาก ดังนั้นพ่อ แม่คือบุคคลที่สำคัญที่สุดในการดูแลลูกออทิสติก

ในกรณีศึกษาซึ่งเป็นเรื่องราวจากชีวิตจริงของผู้ปกครองที่มีลูกออทิสติกในความดูแล ผู้ปกครองได้ใช้วิธีการที่หลากหลายในการสอนหรือควบคุมพฤติกรรม จากกรณีศึกษาจะเห็นว่า ผู้ปกครองมักจะใช้คำพูดเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งกว่าที่เด็กสามารถจะทำได้ต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานมาก เนื่องจากเด็กออทิสติกตอบสนองต่อคำสั่งที่เป็นภาษาพูดได้ช้านั่นเอง และการแก้ไขสิ่งที่เป็นปลายเหตุ เช่น แก้ไขสภาพแวดล้อม ไม่ได้ช่วยเหลือให้เขาดีขึ้นหากไปอยู่ในสภาพแวดล้อมอื่นที่ไม่ใช่บ้าน เขาก็ยังต้องชอบเล่น รื้อ สิ่งเหล่านั้นอยู่ และหากเราปรับเปลี่ยนวิธีการสอนใหม่โดยการนำภาพเข้ามาเกี่ยวข้องร่วมกับการใช้ภาษาพูดจะช่วยให้เด็กออทิสติกสามารถเข้าใจได้มากขึ้น แต่ทั้งนี้เราจะต้องนำมาใช้อย่างสม่ำเสมอและทุก ๆ คนในครอบครัวจะต้องมีความรู้และความเข้าใจที่จะนำมาใช้ ให้ความร่วมมือที่จะช่วยเหลือเด็กให้เกิดการเรียนรู้เด็กออทิสติกจึงจะเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. การอภิปราย

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม คุณ.....คือ พ่อ แม่ แบบไหน?

คำชี้แจง ให้ท่านศึกษากรณีตัวอย่าง บทสัมภาษณ์ของผู้ปกครองเด็กออทิสติกที่เล่าถึงประสบการณ์การดูแลลูกของตนเอง แล้วให้ท่านตอบคำถาม

กรณีที่ 1 การทำให้

“อยู่ที่บ้านถ้าน้องจะฉี่ จะอึ น้องจะเข้าห้องน้ำเอง แต่ก่อนล้างก้นไม่เป็น เราจะทำให้ ช่วงหลังนี้เราก็ตอน.....ตอนนี้รู้แล้วก็ทำเอง แต่อาบน้าก็ช่วยอยู่”

กรณีที่ 2 การบอกให้ทำเป็นขั้นตอน

“เวลาเค้าทำอะไรก็สอน อย่างซักผ้าถ้าเขาเข้ามาก็จะสอนด้วยกิจวัตร เวลาเข้าห้องน้ำก็จะตามไปดูด้วย ต้องสอนทุกอย่างรวมทั้งงานบ้านด้วย”

กรณีที่ 3 การอยู่เป็นเพื่อน

“ถ้าเข้าไม่หลับ ทำงานทุกอย่างไม่ได้ ถ้าจะทำได้บ้างครั้งต้องเอาเชือก เข็ม ฆักรัดเองตัวเดียวกับรัดเขื่อน้อง ทั้งเค้าไว้คนเดียวไม่ได้เค้าจะทำของเสียหาย”

กรณีที่ 4 ให้อาบน้ำในสิ่งที่ชอบ

“ก่อนจะอาบน้ำทุกวันต้องพาเที่ยว ขับรถชมวิว จึงจะยอมอาบน้ำ”

กรณีที่ 5 จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

“เช้าวันพฤหัสบดี ต้องเคลียร์พื้นที่ในบ้านก่อนไปรับเขากลับบ้าน อะไรที่เป็นอันตรายเราก็ก๊เก็บ ๆ ทั้งแชมพู ทั้งยาสีฟัน ต้องเก็บซ่อน”

กรณีที่ 6 การเพิกเฉย

“ถ้าเขาไม่ชอบกินสิ่งที่ให้ก็จะอาละวาด ก็จะปล่อยให้อาละวาดซึ่งนานมาก เป็นชั่วโมง เราก็ไม่ทำอย่างอื่นให้กิน หลังจากเคঁางอแงโมโห โวยวายประมาณชั่วโมง เราคิดว่าเค้าคงหิวจัดเค้าก็จะลุกมาทานที่เราทำ”

กรณีที่ 7 การลงโทษ

“บางครั้ง ...ก็ยอมรับว่าจะตีลูก เพราะอะไรก็หยุดแกไม่ได้ต้องทำโทษ รุนแรงเลย”

กรณีที่ 8 การปกป้องสิทธิเด็ก

“เค้าดูภายนอกเหมือนปกติ เวลาพาไปเที่ยวไหน ๆ ต้องคอยระวัง อย่าง เค้าชอบไอศกรีม เวลาไปห้างสรรพสินค้าเค้าเห็นเด็กที่ถือไอศกรีมก็จะวิ่งเข้าไปแย่ง ไอศกรีม เราก็จับไม่ทัน บางคนเค้าก็ไม่พอใจเออเป็นพ่อแม่ เป็นป้า เป็นอะไร อบรมมั่งหรือเปล่า บางครั้งเราก็ขอโทษขอโพยกับเค้าบอกว่าน้องเป็นเด็กพิเศษ น้องยังไม่รู้เรื่องโตแต่ตัว บางคนก็บอกอ้อไม่เป็นไร แต่บางคนไม่ค่อยพอใจ บางครั้งเราก็ซื้อของมาใช้คืนให้พ่อแม่เค้าสบายใจอะไรแบบนี้”....

ที่มา : “ประสบการณ์การดูแล ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือในการดูแลเด็ก ออทิสติก” ภัทราภรณ์ พุ่มคำปันและคณินิจ ไชยลังการณ , 2546

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม คุณ ...คือ พ่อ แม่ แบบไหน

คำสั่ง หลังจากที่คุณอ่านกรณีศึกษาแต่ละกรณีให้คุณอภิปรายคำถามต่อไปนี้

1. ท่านเคยปฏิบัติต่อลูกของท่านเช่นเดียวกับกรณีศึกษานี้หรือไม่
ทำแล้วได้ผลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการปฏิบัติต่อลูกออกทิสติกเช่นเดียวกับกรณีตัวอย่าง เหมาะสมหรือไม่
เพราะเหตุใด ถ้าไม่เหมาะสมเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าจะมีวิธีการอื่นใดที่จะปฏิบัติต่อลูกออกทิสติกนอกเหนือจากกรณีศึกษานี้
หรือไม่ ท่านจะทำอย่างไร

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม : รวมใจให้เป็นหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักถึงบทบาทของตนเองที่มีต่อครอบครัวเมื่อมีบุตร
ออกทิสติกอยู่ในความดูแล
2. เพื่อให้เกิดความสามัคคีกันในครอบครัว
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเปรียบเทียบวิธีสอนเด็กออทิสติก

แนวความคิด

สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การบำบัดรักษาเด็กออทิสติกที่อยู่ในครอบครัวให้มีพัฒนาการดีขึ้น
คือ สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว ทุกคนในครอบครัวต้องมีความรักใคร่สามัคคีกัน
ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีจุดมุ่งหมายเดียวกันอันจะช่วยประคับประคองให้เขามีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้

ระยะเวลา 40 นาที

ขนาดของกลุ่ม แบ่งกลุ่ม 2 กลุ่มๆ ละ 4 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. เชือกขนาดยาว 2 เมตร
2. ขวด
3. ตระกร้าใส่ขนม 4 ห่อ ผลไม้ 4 ผล
4. กรณศึกษา
 - การ์ตูน
 - บทความ
5. ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรม รวมใจให้เป็นหนึ่ง

วิธีดำเนินการ

ชั้นนำ

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยการให้เลือกหยิบขนม หรือผลไม้ในตระกร้าคนละ 1 ชิ้น
แล้วคนที่เลือกหยิบของประเภทเดียวกันจับกลุ่มกัน เช่น กลุ่มที่เลือกขนม กลุ่มที่เลือกผลไม้

2. เตรียมอุปกรณ์ โดยมีขวดเปล่าวางไว้บนพื้น ผูกตะปู 1 ตัวเข้ากับปลายเชือกด้านหนึ่งทั้ง 4 เส้น แล้วปล่อยปลายเชือกอีกด้านหนึ่งทิ้งไว้ให้ปลายเชือกแต่ละเส้นทำมุมในลักษณะรูปสี่เหลี่ยม

3. ผู้ร่วมกิจกรรมสมมติสมาชิกกลุ่มเป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง ให้ตะปูเป็นเด็กออทิสติก แล้วสมาชิกทั้ง 4 คนยืนกำกับปลายเชือกแต่ละเส้นให้เป็นรูป สี่เหลี่ยม

- ครั้งที่ 1 ให้ 1 คนจับปลายเชือกแล้วทดลองดึงเพื่อดึงตะปูขึ้นแล้วหย่อนลงไปในช่วง โดยห้ามขยับขาหรือเคลื่อนไหว
- ครั้งที่ 2 ใช้ 2 คน ในการช่วยดึงเชือกหย่อนตะปูลงในช่วง
- ครั้งที่ 3 ใช้ 3 คนดึง และหย่อนตะปูลงในช่วง
- ครั้งที่ 4 ให้ทุกคนช่วยกันดึงและหย่อนตะปูลงในช่วง

เปรียบเทียบการดึงทั้ง 4 ครั้ง และอภิปรายว่าครั้งไหนสามารถประสบผลสำเร็จได้รวดเร็ว ที่สุดผู้ดำเนินกิจกรรมร่วมอธิบาย ตะปูก็เปรียบเสมือนเด็กออทิสติกที่ทุกคนในครอบครัวจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันช่วยกันประคับประคองดูแลให้เขาสามารถไปสู่จุดหมายปลายทาง การปล่อยให้เป็นภาระของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัว ย่อมเกิดอุปสรรคในการนำพาเขาไปสู่จุดหมาย

4. ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษากรณีศึกษา จากเนื้อเรื่องในการ์ตูนและเนื้อเรื่องจากบทความ เปรียบเทียบกัน 2 กรณี แล้วช่วยกันตอบคำถามในใบงานที่ 1 และ 2

ชั้นอภิปรายผล

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายผลตามใบงานที่ 1 และที่ 2 ร่วมกัน พิจารณา เปรียบเทียบระหว่างเรื่องราวของ 2 ครอบครัวที่มีลูกออทิสติกที่มีพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน ซึ่งมีวิธีการควบคุมพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันในตอนแรกและแตกต่างกันในภายหลัง

ชั้นสรุปและนำไปใช้

เมื่อมีเด็กออทิสติกอยู่ในครอบครัวสิ่งแรกที่คนในครอบครัวการสอนเด็กออทิสติกต้องจัดการคือ ตัวเอง ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง หรือแม้แต่สมาชิกคนอื่นในครอบครัว ต้องมีความเข้าใจและพร้อมที่จะดูแลช่วยเหลือเด็กให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ซึ่งจากกรณีตัวอย่างในกิจกรรมจะเห็นว่า ครอบครัวของโจ้จะใช้วิธีแต่ดู ต่ำ ว่ากล่าวหรือลงโทษเป็นประจำ แต่พฤติกรรมของโจ้ก็ยังคงเหมือนเดิม ไม่ได้ลดลงหรือเลิกกระทำ ซึ่งตรงข้ามกับอีกครอบครัวหนึ่งคือครอบครัวของ

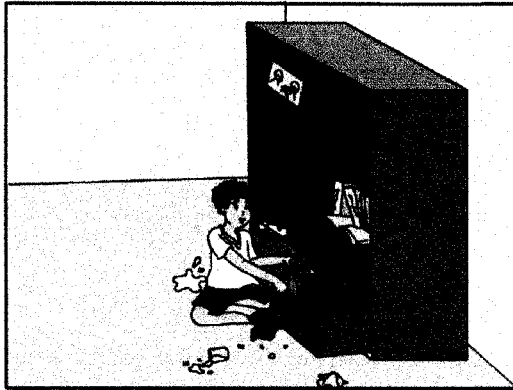
น้องอ้อม ซึ่งเป็นเรื่องจริงที่ผู้ปกครองได้นำประสบการณ์มาเผยแพร่ จะเห็นว่า ทั้งพ่อและแม่ของน้องอ้อมได้ให้ความเอาใจใส่ต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของน้องอ้อม และสรรหาวิธีในการปรับพฤติกรรมหลากหลายวิธี แต่พฤติกรรมดังกล่าวของน้องอ้อมก็ยังคงอยู่ และเมื่อได้นำภาพ เข้ามาใช้ในการควบคุมพฤติกรรมดังกล่าวปรากฏว่า น้องอ้อมสามารถเลิกพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังกล่าวได้ จากเหตุการณ์นี้สามารถอธิบายได้ว่า การใช้วิธีการลงโทษ คู่ดากับเด็กออทิสติก จะไม่เป็นผลสำเร็จ เนื่องจากเด็กมีความจดจำในสิ่งที่ได้ยินชั่วระยะสั้น แต่จะจดจำสิ่งที่เห็นได้ดีกว่า เด็กสามารถแปลผลการรับรู้จากภาพได้รวดเร็วกว่าสิ่งที่ เป็นคำพูดแต่ทั้งนี้ทุกครั้งที่เด็ก จะทำพฤติกรรมนั้น บุคคลในบ้านต้องย้ำเตือนให้ดูภาพทันที ซึ่งทุกคนในบ้านต้องร่วมมือกันและนำไปใช้กับเด็กอย่างสม่ำเสมอจึงสามารถประสบผลสำเร็จได้

การประเมินผล

1. การร่วมกิจกรรม
2. การอธิบาย

ที่มา ดัดแปลงจาก กิจกรรมเรียนรู้ “เกมนันทนาการ” วรทัต ลัยนันท์ หน้า 36,2547

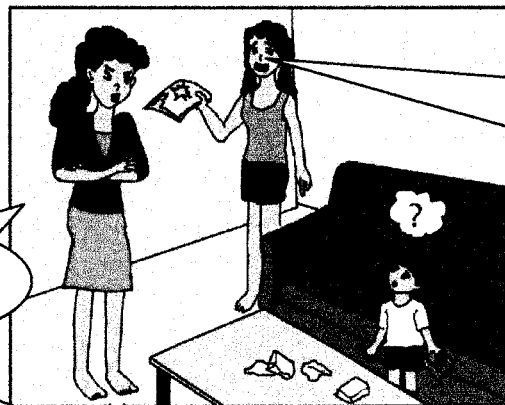
กรณีศึกษา ที่ 1 การ์ตูนประกอบกิจกรรม รวมใจให้เป็นหนึ่ง

ใจอายุ 6 ขวบ ชอบรื้อ ค้น สิ่งของ บางครั้ง
ก็ทำของแตกเสียหาย

มักถูกพ่อ ดุ ตำ ว่ากล่าว
เป็นประจำ

อีกแล้วเหวอเจ้าใจ

"แม่จ๋า ดูนี้อีกแล้ว
เจ้าใจตัวดี เข้าไปรื้อโต๊ะ
หนู สมุดหนูอีกขาดหมด

แม่สอนทุกวันทำไมไม่จำ
ห๊า! ว่าอย่าไปยุ่งกับของ
ของคนอื่นเดี๋ยวคงจะได้ตี
กันเสียหน่อยละ

ก็พูดอย่างนี้ทุกทีไม่เห็นจำ

ไม่ตีครับ ... ต่อไป
ไม่ทำแล้วครับ
ไม่ตีครับ... ต่อไป
ไม่ทำแล้วครับ

ใบงาน

ประกอบกิจกรรมรวมใจให้เป็นหนึ่ง
คำชี้แจง ให้ใช้เนื้อเรื่อง กรณีศึกษา ที่ ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ท่านคิดว่าบุคคลในครอบครัวมองใจอย่างไร

2. ในมุมมองของท่านๆคิดว่าใจเป็นเด็กอย่างไร

3. ท่านคิดว่าคนในครอบครัวใจเกิดความรู้สึกอย่างไรต่อใจ

4.คนในครอบครัวใช้วิธีการใดจัดการกับพฤติกรรมของใจ

5. ท่านคิดว่าการกระทำของทุกคนในครอบครัวทำให้ใจมีพฤติกรรมดีขึ้นหรือไม่

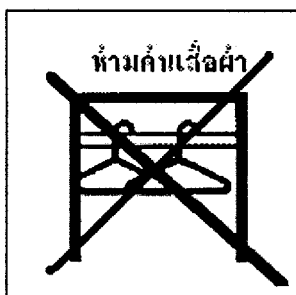
6.หน้าที่ช่วยเหลือใจควรเป็นหน้าที่ของใคร

ท่านคิดว่าถ้าท่านเป็นผู้ปกครองใจท่านจะทำอย่างไร

กรณีศึกษา 2 ประกอบกิจกรรมรวมใจให้เป็นหนึ่ง

ลูกสาวของผม ชื่อ น้องอ้อม เป็นเด็กผู้หญิงอายุ 11 ปี น้องอ้อมชอบรี้อและคันตุ้เสื้อผ้าของแม่ น้องอ้อมไม่เข้าใจถึงความเป็นส่วนตัวหรือการเคารพสิทธิส่วนตัวของผู้อื่น ผมและภรรยาได้ทดลองใช้วิธีการที่หลากหลาย ในการควบคุมพฤติกรรมรี้อคันตุ้เสื้อผ้า ของน้องอ้อม โดยการให้น้องอ้อมเก็บและทำความสะอาด แต่หลังจากนั้นไม่เท่าไรน้องอ้อมก็จะรี้อสิ่งของออกมาเลอะเทอะเหมือนเดิม บางครั้งเราก็ลงโทษน้องอ้อมโดยการนำไปขังให้อยู่คนเดียว และทุก ๆ วันเราจะคอยบอกว่ากล่าวตักเตือนไม่ให้ น้องอ้อมเล่นตุ้เสื้อผ้าของแม่ ด้วยน้ำเสียงที่ดุ เข้มงวดมิเช่นนั้นจะถูกทำโทษ แต่วิธีการต่าง ๆ ที่เราใช้ก็ไม่สามารถจัดการกับพฤติกรรมดังกล่าวของลูกเราได้

เมื่อความอดทนของเราสิ้นสุดลง เราจึงนำปัญหาพฤติกรรมของน้องอ้อมไปปรึกษากับครูของน้องอ้อม ครูได้อธิบายว่าที่โรงเรียนน้องอ้อมก็ชอบเล่นเปิด ๆ ปิด ๆ ประตูห้องเรียน ครูได้แก้ไขโดยการนำสัญลักษณ์ภาพห้ามเปิด ปิดประตูติดไว้ที่ประตูห้องเรียนเตือนน้องอ้อม เดียวนี้ น้องอ้อมเลิกเล่นประตูห้องเรียนแล้ว และครูช่วยเหลือโดยทำภาพสัญลักษณ์เป็นไม้แขวนเสื้อ และเขียนคำว่า “ห้ามคันเสื้อผ้า” ผมและภรรยาจึงนำไปติดที่ตุ้เสื้อผ้า หลายสัปดาห์ต่อมา ผมประหลาดใจมากที่ป้ายสัญลักษณ์ดังกล่าวสามารถใช้ได้ผล น้องอ้อมไม่รี้อ คันตุ้เสื้อผ้าของแม่อีกเลย

ผมได้เล่าเหตุการณ์ดังกล่าวให้กับเพื่อนที่ทำงานของผมฟัง ซึ่งเพื่อนร่วมงานของผมก็บ่นว่า ลูกชายของเขาก็ชอบนำเสื้อผ้าของเขาไปใส่ ผมจึงแนะนำว่าให้ลองใช้ภาพสัญลักษณ์เหมือนผมดู และผมก็ช่วยทำสัญลักษณ์ภาพเสื้อผ้าที่มีเส้นพาดทับพร้อมเขียนคำ “ห้ามใส่เสื้อผ้าของพ่อ” ให้กับเพื่อนของผมหลังจากนั้น แบรดก็มารายงานว่ามันสามารถใช้ได้ผลจริง ๆ ขณะนี้ลูกชายของเขาไม่ขโมยเสื้อผ้าเขาไปใส่แล้ว และนอกจากนั้นเขายังเกิดความกล้าที่จะเอ่ยขออนุญาตก่อนว่าเขาจะยืมเสื้อได้หรือไม่

แปล และ ดัดแปลง จาก บทสัมภาษณ์ของปีอบ คาร์เพนเตอร์

ที่มา www.UseVisualstrategies.com

ใบงาน

ประกอบกิจกรรมรวมใจให้เป็นหนึ่ง

คำชี้แจง ให้ใช้เนื้อเรื่อง กรณีศึกษา ที่ 2 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ท่านคิดว่าบุคคลในครอบครัวมองน้องอ้อมในครั้งแรกอย่างไร

2. ในมุมมองของท่าน ๆ คิดว่าน้องอ้อมเป็นเด็กอย่างไร

3. ท่านคิดว่าคนในครอบครัวน้องอ้อมเกิดความรู้สึกอย่างไรต่อน้องอ้อม

4. คนในครอบครัวใช้วิธีการใดจัดการกับพฤติกรรมของน้องอ้อม

5. ท่านคิดว่าการกระทำของทุกคนในครอบครัวทำให้น้องอ้อมมีพฤติกรรมดีขึ้นหรือไม่

6.หน้าที่ช่วยเหลือน้องอ้อมควรเป็นหน้าที่ของใคร

ท่านคิดว่าถ้าท่านเป็นผู้ปกครองน้องอ้อมท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่

กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม ทางเลือก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเปรียบเทียบแนวทางการจัดการกับพฤติกรรมของเด็กออทิสติกและเลือกใช้แนวทางได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อเห็นถึงความสำคัญของความร่วมมือเพื่องานในการดูแลเด็กออทิสติกในครอบครัว

แนวคิด

ในการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกทุกคนในครอบครัวจะต้องปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกันจึงจะสามารถช่วยเด็กให้เกิดพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้

ระยะเวลา 45 นาที

ขนาดของกลุ่ม 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรม ทางเลือก
2. กรณิตัวอย่าง

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ แบ่งกลุ่มผู้ปกครองเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน โดยให้ผู้ปกครองเลือกสมาชิกกลุ่มตามใจชอบ

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้นำกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำใบงานที่ 1 โดยยังไม่แจกใบงานให้แต่ให้ฟังกิจกรรมโดยอ่านให้ฟัง และทดลองตอบคำถามและสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมในขณะนั้น
2. แจกใบงานที่ 1 ให้แต่ละกลุ่มอ่าน ศึกษาด้วยตนเอง แล้วตอบคำถาม ในขั้นนี้ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำงานโดยการฟังคำสั่งอย่างเดียวกับการทำงานโดยที่มีทั้งคำสั่ง ข้อความ และภาพ ว่าแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นตอนอภิปรายผล

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายถึงข้อคิดเห็น แนวตอบของตนเองจากคำถามในใบงาน
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำงานโดยการฟังคำสั่งอย่างเดียว กับการทำงานโดยที่มีทั้งคำสั่ง ข้อความ และภาพ ว่าแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นสรุปและการนำไปใช้

การรับรู้จากการฟังคำสั่งอย่างเดียวย่อมอาจทำให้ความหมายของสารบิดเบือนไปจากความเป็นจริงยิ่งในเด็กออทิสติก มักไม่เข้าใจคำสั่ง การจัดการกับพฤติกรรมบางอย่าง การว่ากล่าว ตักเตือนการทำโทษโดยการตีมักไม่ได้ผล เพราะเด็กไม่เข้าใจภาษา และการทำโทษรุนแรงอาจทำให้เด็กเลิกพฤติกรรมนั้นได้ชั่วคราว และเมื่อเวลาผ่านไปเด็กก็จะลืม แต่การใช้คำสั่งที่มีข้อความ ภาพ จะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจได้ดีขึ้น และจดจำได้นานเหมือนที่ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกเมื่อต้องฟังคำสั่งเพียงอย่างเดียวย่อมเกิดความอัดอัดใจ และในคนทั่วไปการฟังเพียงอย่างเดียว บางครั้งยังต้องใช้การย้ำทวนซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จึงจะช่วยให้จำได้ เมื่อเปรียบกับเด็กที่มีความบกพร่องในภาษาย่อมเกิดความยากลำบากกว่าหลายเท่า ดังนั้นการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเด็กออทิสติกต้องอาศัยความร่วมมือของคนในครอบครัวทุกคน หากคนในครอบครัวต่างคนต่างคิดกันคนละอย่างเด็กออทิสติกย่อมเกิดความสับสนไม่เข้าใจว่าสิ่งที่เขาทำถูกต้องหรือไม่ และบางครั้งก็ได้รับโทษจากอีกคนหนึ่ง และบางครั้งก็ได้รับการส่งเสริมจากอีกบุคคลหนึ่ง เด็กจึงไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะถูกต้อง สิ่งสำคัญที่สุดคือทุกคนในครอบครัวพึงตระหนักถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและหาแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวให้เป็นไปในทางเดียวกันเป็นการช่วยเหลือเด็กและอีกทั้งยังเป็นการช่วยเหลือครอบครัวไม่ให้เกิดความขัดแย้งกัน อันเนื่องมาจากพฤติกรรมของเด็กออทิสติก

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง

ที่มา: ดัดแปลงจาก"ท่านจะจัดการกับพฤติกรรมของเด็กอย่างไร" *การช่วยเหลือเด็กพิการทางสมองและปัญญาที่มีปัญหาเรื่องพฤติกรรม* ขอฮาไซ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการโดยชุมชน, เมืองโซโล ประเทศอินโดนีเซีย,23

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม ทางเลือก

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านกรณีศึกษาต่อไปนี้แล้วพิจารณาตอบคำถาม

“น้องแมนอายุ 7 ขวบ ไม่สนใจใคร ดื้อและไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง แต่จะชอบดืงผมยาว โดยเฉพาะของพี่สาวจึงทำให้พี่น้องคู่นี้จึงทะเลาะกันเป็นประจำ พ่อแม่และคนในบ้านจึงจัดการกับพฤติกรรมของน้องแมนแตกต่างกัน คือ

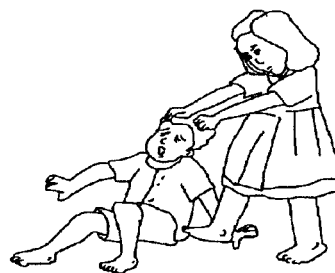
1. พ่อเพียงแต่หัวเราะ คิดว่าเป็นความซนตามวัย
และดืงน้องแมนออกเมื่อเห็นเขาดืงผมพี่สาว

2. แม่จะดุแล้วดืงมือของน้องแมนออก บางครั้งก็
ทำโทษน้องแมนด้วยการตี แต่น้องแมนก็ไม่เคยจำ

3. ถ้าไม่มีใครอยู่เลย เมื่อน้องแมนดืงผมพี่สาว
พี่สาวก็จะดืงผมน้องแมนตอบ

4. น้ำของแมนจะไม่สนใจและเดินหนีทุกครั้ง เมื่อ
น้องแมนดืงผมพี่สาว

- ท่านเห็นด้วยกับการจัดการกับพฤติกรรมของน้องแมนในรูปแบบของใคร เพราะเหตุใด
- ท่านคิดว่าจะมีแนวทางแก้ไขพฤติกรรมของน้องแมนโดยวิธีอื่นหรือไม่ อย่างไร

กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม ปรัชญาอารมณ์

วัตถุประสงค์

1. เรียนรู้เกี่ยวกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น
2. สำรวจอารมณ์ของตนเองในสถานการณ์ต่างๆได้
3. รู้วิธีการจัดการกับอารมณ์ของตนเองเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้นๆได้อย่างมีเหตุผล

แนวคิด

อารมณ์ คือ ภาวะจิตใจของแต่ละบุคคล ที่เปลี่ยนแปลงเมื่อกระทบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ บุคคลอาจจะมีอารมณ์แตกต่างกัน แม้ว่าจะเผชิญกับปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

ระยะเวลา 30 นาที

ขนาดกลุ่ม 8 คน

สื่ออุปกรณ์ 1. ใบงานที่ 1
2. ใบงานที่ 2

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมแนะนำปรอทที่ใช้วัดไข้มาวัดอุณหภูมิของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ถ้าอุณหภูมิร่างกายสูงเกิน 37 องศา แสดงว่า มีไข้ ถ้าอุณหภูมิ 37 องศาแสดงว่า ร่างกายปกติ และเปรียบเทียบอุณหภูมิ กับอารมณ์โกรธถ้ามีความโกรธมาก ค่าอุณหภูมิจะสูง และจะลดต่ำลงตามอารมณ์

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกให้ผู้ร่วมกิจกรรมอ่าน กรณีศึกษาและตอบคำถามในใบงานที่ 1

ชั้นอภิปราย

1. ให้ผู้ร่วมกิจกรรมอภิปรายว่าถ้าหากสมมติท่านเป็นแม่และหญิงสาวท่านจะทำอย่างไร และหากท่านเป็นแม่น้องอ้มท่านจะทำอย่างไร
2. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตรวจสอบคะแนนจากแบบทดสอบอารมณ์จากใบงานที่ 1 ว่าผู้ร่วมกิจกรรมมีอารมณ์ต่อสถานการณ์อย่างไรโดยผู้ดำเนินกิจกรรมช่วยเฉลย

ขั้นสรุปและนำไปใช้

อารมณ์เป็นรากฐานของการก่อรูปความคิด เจตคติที่มีต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม และเป็นบ่อเกิดของบุคลิกภาพ การแสดงออกทางกาย วาจา ใจ มาจากอารมณ์ภายในของบุคคลที่เกิดขึ้น สิ่งสำคัญที่สุดที่เราต้องตระหนักเสมอว่า เมื่อเรามีลูกที่เป็นเด็กออทิสติก คนส่วนใหญ่ไม่รู้จักหรือไม่มีความเข้าใจและโดยรูปร่าง หน้าตาของเด็กแล้วไม่มีส่วนไหนที่จะทำให้ผู้อื่นคิดว่าเขาไม่ปกติโดยนำหลักธรรมมาฝึกการบังคับใจ ยับยั้งปรับปรุง ตนเองให้เหมาะสมไม่ปล่อยใจตามอารมณ์ เราไม่สามารถบังคับความคิดของบุคคลอื่นได้แต่สามารถบังคับใจเราได้

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. ตรวจสอบผลงานและการอภิปราย

ที่มา :ดัดแปลงจาก คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนว กรมสามัญศึกษา 2546

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม ประทออารมณ์

คำชี้แจง จงอ่านเนื้อเรื่อง ต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

“น้องอ้มอายุ 11 ปี เป็นเด็กที่มีหน้าตาน่ารัก มีพฤติกรรมอย่างหนึ่ง คือชอบคนใส่เสื้อแขนกุด ทุกครั้งที่เห็นคนใส่เสื้อแขนกุดจะวิ่งไปใกล้ และจะพยายามจับหรือลูบ แล้วเอามือมาดม วันหนึ่งคุณแม่พาน้องอ้มไปสวนสาธารณะ น้องอ้มเห็นผู้หญิงใส่เสื้อแขนกุดเดินกับแม่ น้องอ้มวิ่งไปจับแขนผู้หญิงแล้วเอามาดม ผู้หญิงคนนั้นตกใจร้องขึ้น แม่ที่เดินมาด้วยก็โกรธและว่า “เด็กอะไรทำอย่างนี้ คุณเป็นแม่ประสาอะไร ทำไมไม่สั่งไม่สอนลูก อย่างนี้โตขึ้นจะเป็นอย่างไร ถ้าลูกมีนิสัยเสียอย่างนี้พามาแล้วทำไมไม่ดูแลกันให้ดีๆ!!”

ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ตรงกับความคิดความรู้สึก และเขียนเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ท่านคิดว่าไม่ตรงกับความคิดความรู้สึกของท่าน

- _____ 1. อารมณ์พุ่งปรี๊ด อ้มไม่มีลูกเป็นอหิสติก บ้างก็แล้วไป !!
- _____ 2. คิดหาว่าจ่าเจ็บๆ ร้อนๆ ตอบโต้บ้าง ว่ากันแรงไปแล้ว!
- _____ 3. รีบขอโทษขอโพย ลูกดิฉันเป็นเด็กพิเศษค่ะ
- _____ 4. ทำโทษลูกต่อหน้า “ นี่แน่ะ ! ไม่ใช่ไม่สั่งไม่สอน ลูกมันไม่เคยจำ “
- _____ 5. ดิฉันก็เผลอระอาเต็มทนแล้ว กับพฤติกรรมอย่างนี้
- _____ 6. ให้น้องอ้มขอโทษ แล้วอธิบายให้เขาฟัง
- _____ 7. กลับไปบ้าน แกจะต้องถูกทำโทษให้สาสม ที่ทำให้แม่ต้องถูกด่าต่อหน้าสาธารณะชน
- _____ 8. ต่อไปแกอย่าหวังว่าจะได้ไปไหนอีก
- _____ 9. ทำไมคนเราถึงไม่เข้าใจกันบ้าง เด็กมีพฤติกรรมแบบนี้ มันสอนยาก
- _____ 10. รีบดึงน้องอ้มกลับบ้าน อยู่ไปอาจทำให้แม่ถูกด่าเป็นครั้งที่ 2

ใบงานที่ 2
ประกอบกิจกรรม ประทวารมณ

คำชี้แจง ให้ท่านสำรวจอารมณ์โกรธของตนเอง อันเกิดจากสถานการณ์ที่มี บุคคลอื่นเคยแสดงต่อ
ลูกออกฮิสติก ของท่าน โดยระบุเหตุการณ์ ที่ทำให้เกิดอารมณ์ในระดับต่างๆและ
พฤติกรรมที่ท่านแสดงออกมา

ระดับอุณหภูมิ อารมณ์	เหตุการณ์ที่ทำให้เกิด อารมณ์โกรธ	พฤติกรรมที่ แสดงออกเมื่อเกิด อารมณ์โกรธ	พฤติกรรมที่เหมาะสม
100 ° c โกรธมากที่สุด			
50° c โกรธปานกลาง			
0 ° c โกรธน้อย			

กิจกรรมที่ 11

ชื่อกิจกรรม: ปรับตัว ปรับใจ

วัตถุประสงค์

1. ตรวจสอบอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด การกระทำของตนเองได้
2. แยกแยะความคิดและการกระทำอย่างมีเหตุผล
3. เรียนรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นทั้งด้านบวกและด้านลบ

แนวคิด

อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลตรวจสอบได้จากการสังเกต การเรียนรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น จะช่วยให้เราอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

ระยะเวลา 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 8 คน

- สื่ออุปกรณ์
1. ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรมปรับตัว ปรับใจ
 2. ใบงานที่ 2 ประกอบกิจกรรมปรับตัว ปรับใจ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมถึงการจัดกิจกรรมนี้ว่าเป็นกิจกรรมสุดท้ายของครั้งนี้และนัดหมายให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำกิจกรรมที่ 12 ในครั้งต่อไปหลังจากได้นำกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองไปใช้กับเด็กออทิสติกที่บ้าน 1 เดือน

2. ผู้นำกิจกรรมให้ผู้ร่วมกิจกรรมดูรูปใบหน้าที่ทั้ง 3 หน้าใบงานที่ 1 ว่าเป็นหน้าที่แสดงความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไรให้อภิปราย และในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาให้สำรวจตัวเองว่าตนเองเกิดความรู้สึกอย่างไรต่อลูกออทิสติกให้ดูรูปหน้านั้น แล้วพิจารณาว่าเป็นใบหน้าที่มีความสุขหรือไม่

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบความรู้ที่ 1 ให้ผู้ร่วมกิจกรรมศึกษาทำแล้วสำรวจอารมณ์ของตนเองว่าเกิดอารมณ์ด้านไหนมากที่สุด ผู้ดำเนินกิจกรรมอธิบาย

อารมณ์ของคนเรามีทั้งด้านบวกและด้านลบ เมื่อเกิดอารมณ์ด้านบวกแล้วร่างกายเป็นอย่างไร เมื่อเกิดอารมณ์ด้านลบแล้วร่างกายเป็นอย่างไร ให้อธิบายผลดีและผลเสีย

2. ผู้ร่วมกิจกรรมศึกษาใบงานที่ 1 และ 2 อ่านเนื้อเรื่อง และอภิปรายตามประเด็นที่กำหนด

ชั้นอภิปราย

ให้ผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคนอภิปรายผลดีของการเกิดอารมณ์เชิงบวก แลผลเสียของการเกิดอารมณ์เชิงลบของตนเองให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ ที่ตนเองเคยประสบ และอภิปรายเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเองตามใบงานที่ 2

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ความคิด ความรู้สึกของบุคคลอื่นเราไม่สามารถบังคับให้เขาคิดตามเราได้ สิ่งสำคัญคือเราต้องเอาชนะอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองก่อน เมื่อเราสามารถควบคุมอารมณ์และความเครียดได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสมกับสถานการณ์ มีความอดทนต่ออารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นทั้งของตนเองและผู้อื่น เรียนรู้วิธีแก้ปัญหาและมีความอดทนในการนำไปใช้จะช่วยให้เราสามารถปรับตัว ปรับใจตนเองได้ในที่สุด

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. ตรวจผลงานและการอภิปราย

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้ท่านดูรูปใบหน้าต่อไปนี้แล้วบอกว่าเป็นใบหน้าที่แสดงอารมณ์ใด

1.

อารมณ์

2.

อารมณ์.....

3.

อารมณ์

ใบความรู้
ประกอบกิจกรรม ปรับตัว ปรับใจ

อารมณ์ของคนเรามีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

อารมณ์เชิงบวก	อารมณ์เชิงลบ
มีความสุข	มีความทุกข์
ภูมิใจ	ละอาย
มั่นใจ	ลังเล
สงบ/เฉย ๆ	วิตกกังวล
กล้า	กลัว
มั่นใจในตัวลูก	สับสน/ไม่มั่นใจ
เผชิญปัญหา	หลีกเลี่ยง
เอาใจใส่	เบื่อหน่าย
เยือกเย็น	ฉุนเฉียว
เข้มแข็ง	อ่อนแอ
รู้จักเรียนรู้ผู้อื่น	ยึดตัวเองเป็นสำคัญ
ให้อภัย	ต้องการทางขั้วระแค้น

ใบงานที่ 2

ประกอบกิจกรรม ปรับตัว ปรับใจ

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านเรื่องราวต่อไปนี้แล้วพิจารณาคำถาม อภิปรายประกอบ

“ตอนนี้แซมอายุ 13 ปีแล้ว เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ถ้าเป็น 6-7 ปี ก่อน ฉันคงจะเครียดกับแซมมาก เพราะแซมมีพฤติกรรมที่ผิดปกติ เขาไม่ค่อยพูด และพูดไม่รู้เรื่อง ไม่สบตา มักขมมาก ไม่ฟังคำสั่ง อยู่ไม่นิ่งพาไปที่ไหนๆ ก็จะลำบาก เพราะแซมจะคอยแต่ไปหยิบจับนั่นจับนี่ บางทีจะทำของแตกเสียหาย วันๆ ฉันจึงไม่ได้ทำอะไรเพราะต้องคอยดูแลไล่จับกัน พาไปโรงเรียนไหนก็อยู่ได้ไม่เกิน 2 สัปดาห์ ก็ต้องหาโรงเรียนใหม่ เพราะครูบอกว่าลูกฉันอยู่ไม่นิ่งต้องไปโรงเรียนพิเศษ ครูไม่สามารถดูแลทั่วถึงได้ ฉันจึงพาแซมไปหาแพทย์ซึ่งเขาบอกว่า แซมมีอาการของเด็กที่เรียกว่าออทิสติก ฉันทราบว่ามันเป็นอาการที่หาสาเหตุและไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้แต่สามารถที่จะช่วยเหลือให้เขามีอาการหรือพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้ ฉันนึกทบทวนดูแล้วเป็นเวลา 3-4 ปีที่ฉันต้องเฝ้ารบกับความผิดปกติของแซม อีกทั้งสายตาของบุคคลอื่นที่มองมาเมื่อฉันพาแซมออกไปนอกบ้านแล้วเขาชนและอยู่ไม่นิ่งซึ่งทำให้ฉันเศร้าใจและร้องไห้กับตัวเองก็หลายครั้ง ครั้งนี้ฉันตัดสินใจทันทีว่า ฉันทำให้เขาเกิดมาก็ไม่รู้อะไรจะเอาเขาไว้ที่ไหนถ้าฉันไม่เลี้ยงเขาเอง แต่ถ้าฉันปล่อยให้เป็นเช่นนี้โตขึ้นมาจะทำอย่างไร ใครเล่าจะรักและเอาใจใส่เขาได้เท่ากับพ่อและแม่อีก ครั้นนั้นฉันจึงปรึกษาแพทย์และนำเขาไปเข้าโรงเรียนสำหรับเด็กออทิสติก ซึ่งตัวฉันเองก็ต้องคอยศึกษาหาความรู้อยู่เสมอเพื่อนำมาใช้กับแซม ฉันพยายามพาเขาไปทุกที่ทุกแห่งที่ฉันไปโดยไม่สนใจต่อความรู้สึกคนอื่น เพราะเขาคือลูกที่ฉันมีอยู่ อย่างน้อยที่สุดเขาก็ยังเป็นเพื่อนกับฉันได้ ฉันมีความหวังว่าหากค่อยๆ สอนเขาไปสักวันเขาจะต้องทำได้ดีขึ้น นอกจากนั้นฉันสังเกตว่าแซมมักชอบขีดเขียนสิ่งของ เครื่องใช้ต่าง ๆ จนเป็นรูป และรอยเต็มไปหมดเมื่อก่อนฉันก็คอยแต่จะด่าและตี แต่ในภายหลังฉันพยายามเบี่ยงเบนโดยให้เขาจับดินสอ หรือสีแล้วให้เขียนลงบนกระดาษแทน และวิธีนี้เองที่ฉันค้นพบว่าแซมเป็นเด็กที่ชอบวาดรูปและมีจินตนาการ ฉันจึงให้เขาได้มีโอกาสให้วาดรูปและฝึกฝนทั้งที่บ้านและโรงเรียนโดยประสานงานกับครูตลอด ตอนนี้แซมกำลังจะมีความมุ่งมั่นในการเป็นนักวาดเขามีสมาธิในการทำงานดีขึ้น และได้รับรางวัลจากการวาดมาหลายครั้ง นึกถึงตอนที่แซมยังเล็กหากฉันไม่สนใจเขาฉันคงจะไม่ทราบว่าแซมลูกชายของฉันจะเป็นเด็กที่น่ารักได้ และยังคงดูแลฉันแค่เพียงเขารู้ว่าหลังจากที่แม่กลับมาจากทำงานจะเหนื่อยเขาก็จะหาน้ำมาให้ฉันดื่ม เท่านั้นฉันก็รู้สึกปลื้มใจแล้ว.

คำถาม

หลังจากที่ท่านอ่านเนื้อเรื่อง(แซม)ดังกล่าวแล้ว

1. ท่านคิดว่าแม่ของแซมทำถูกต้องแล้วหรือไม่

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับเนื้อเรื่องนี้

3. ท่านคิดว่าบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่มีลูกขอทิสติกคิดอย่างไรกับเนื้อเรื่อง อภิปรายตามความคิดของตนเอง

4. ถ้าเป็นตัวท่านท่านจะทำเช่นเดียวกับแม่คนนี้หรือไม่

5. ท่านเคยสำรวจความสามารถพิเศษของลูกท่านหรือไม่ ถ้าเคยลูกของท่านทำอะไรได้

กิจกรรมที่ 12

ชื่อกิจกรรม : ปัจจุบันเทศ;ลูกเรามีดี (Sweetheart baby)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมิน/สำรวจ/ทราบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กออทิสติก
2. เพื่อฝึกฝนให้ผู้ปกครองมีความคิดในด้านบวก
3. เพื่อให้ผู้ปกครองสรุปผลการนำกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองไปใช้กับบุตร

แนวความคิด

จากกิจกรรมที่ร่วมกันทำมาเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้โดยการมองและความรู้เกี่ยวกับออทิสติก รวมทั้งความสำคัญของการคิดในแง่บวกจะส่งผลให้ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อการเลี้ยงดูเด็กออทิสติกมากขึ้น

ระยะเวลา 30 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 - เขียนพฤติกรรมที่ท่านพึงพอใจของลูกออทิสติก
(จากกิจกรรมไปทางไหนดี)

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวนำถึงการทำกิจกรรมแนะแนวที่ผ่านมาทั้งหมดว่าผู้ดำเนินกิจกรรมมีความมุ่งหวังจะให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเข้าใจในเด็กออทิสติกและมีมุมมองหลายมิติในการมองบุตรหลานของตนเอง กิจกรรมนี้จะเป็นการฝึกฝนและย้ำความคิดในแง่บวกอีกครั้งของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานเพื่อการเลี้ยงดูเด็กออทิสติกได้อย่างมีความสุขและเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ขั้นตอนการ

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั่งเป็นวงกลม และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเล่าประสบการณ์หลังจากใช้เทคนิคกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองกับเด็กออทิสติกของตนเองว่าได้ผลอย่างไรมี ปัญหาหรือไม่
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานที่ 1 ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนข้อดีของลูกตัวเองจากมุมมองของตัวเอง เขียนเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบหรือที่พอใจในตัวเด็ก ใช้เวลา 15 นาที
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมนำใบงานที่ 2 จากกิจกรรม ทางเหนือที่ผู้ดำเนินกิจกรรมเก็บไว้ มาเปรียบเทียบจำนวนข้อดีที่เขียนได้ว่าเพิ่มขึ้นจากเดิมหรือไม่

ข้ออภิปรายผล

ผู้ดำเนินกิจกรรมสอบถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีผลการเขียนข้อดีครั้งนี้มากกว่าใบงานในกิจกรรมทางเหนือว่าการเขียนครั้งนี้สามารถเขียนได้ง่ายขึ้นกว่าครั้งเดิมหรือไม่ ความคิดด้านดีเกี่ยวกับลูกออทิสติกมีมากกว่าเดิมหรือไม่ และขณะนี้มีความรู้สึกต่อการเลี้ยงดูบุตรหลานออทิสติกของตนแตกต่างไปจากเดิมหรือไม่อย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

การคิดในด้านบวกและการฝึกฝนเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในตัวเด็กมากขึ้น และยอมรับว่าเด็กสามารถพัฒนาได้ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบากในการเรียนรู้และรับรู้ การสอนเด็กออทิสติกย่อมต้องใช้เวลา และความอดทนที่จะรอคอยถึงผลพัฒนาที่อาจเปลี่ยนแปลงไปอย่างช้า ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กออทิสติกจะยอมรับสิ่งที่เปลี่ยนไปจากเดิมค่อนข้างยาก การที่ผู้ปกครองสามารถมองเห็นพัฒนาการและมองหาส่วนที่ดีของเด็กแม้จะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อย โดยไม่พยายามคิดถึงข้อด้อยของเขา ย่อมทำให้มีกำลังใจในการเลี้ยงดูบุตรหลานของตนต่อไปเกิดความสุขทั้งผู้ดูแลและเด็กออทิสติก

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตรวจงาน

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม ลูกเรามีดี (Sweetheart baby)

เขียนพฤติกรรมที่แสดงออกของลูกออกให้ชัด

[illegible]

กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

กิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม : ขวดปริศนาพาโชค

วัตถุประสงค์

4. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบถึงความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม
5. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกกลุ่มและผู้ดำเนินกิจกรรม

แนวความคิด

การอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การงานสำเร็จ
 ลุล่วงคือ การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน การเริ่มต้นที่จะเรียนรู้จักกันเราจำเป็นต้องรู้จักการสังเกต
 ลักษณะภายนอกเป็นอันดับแรก

ระยะเวลา 50 นาที

ขนาดกลุ่ม จำนวน 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

- 1.กล่องกระดาษ 1 ใบ
- 2.กระดาษถ่ายเอกสาร A4
- 3.ขวดเล็กมีฝาปิด 9 ใบ
- 4.ซองพลาสติกกันน้ำ
- 4.รางวัล เช่น ล็อตเตอรี่ เงิน ฯลฯ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

- 1.ผู้นำกิจกรรมกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทั้งหมด พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์
 และกำหนดการเข้าร่วมฝึกกิจกรรมในครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

- 1.แจกกระดาษ A4 ให้สมาชิกแต่ละคนเขียนบรรยาย ลักษณะรูปร่างของตนเองว่ามีรูปร่าง
 หน้าตาอย่างไร เช่น ผมสั้น ผมยาว ผิวขาว อ้วน ผอม เป็นต้น แล้วพับกระดาษใส่ซองพลาสติก
 บรรจุลงในขวดซึ่งมีหมายเลขสำหรับจับรางวัลบรรจุอยู่แล้วปิดฝา นำไปใส่กล่องเปล่ารวมกัน ทั้งนี้
 ผู้ดำเนินกิจกรรมจะต้องร่วมกิจกรรมนี้และปฏิบัติเหมือนผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วย

2. จัดกลุ่มโดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดนั่งเป็นรูปตัว U ผู้ดำเนินกิจกรรม แล้วผู้นำกิจกรรม เริ่มต้นหยิบขวดในกล่อง 1 ใบ เปิดอ่านข้อความนั้นแล้ว ให้สมาชิกที่เหลือทายว่าบุคคลในข้อความคือใครในจำนวนสมาชิกทั้งหมด ถ้ามีคนทายถูกให้เจ้าของข้อความลุกขึ้นแนะนำตัว

6. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครคนที่ 1 ออกมาหยิบขวด 1 ใบ เปิดอ่านข้อความแล้ว ให้สมาชิกทาย ถ้าถูกต้องเจ้าของข้อความลุกขึ้นแนะนำตัว ปฏิบัติเช่นนี้จนครบทั้ง 8 คน ซึ่งทุกคนจะได้รับของรางวัลที่บรรจุหมายสลากในขวดนำมาแลกของรางวัลแตกต่างกันไป

ชั้นอภิปรายผล

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายจากกิจกรรม

- ท่านได้อะไรจากกิจกรรมนี้
- ท่านคิดว่าท่านได้รู้จักกันเพิ่มขึ้นหรือไม่

ชั้นสรุปและนำไปใช้

ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมจะต้องมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และจะต้องรู้จักกันโดยการสังเกตลักษณะภายนอกก่อนที่จะเรียนรู้กันถึงลักษณะนิสัย การมองการสังเกตลักษณะคนเฉพาะภายนอกไม่สามารถตัดสินได้ว่าเขาจะเป็นคนเช่นไร จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงนิสัยใจคอของกันและด้วย

การประเมินผล

ประเมินจากการปฏิบัติกิจกรรมและการตอบคำถาม การอภิปราย

ดัดแปลงจากกิจกรรม "หอยน้ำใส" เกมแนะนันทนาการ วรทัต ล้วนันท์ พิมพ์ครั้งที่ 2, 2547 สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991.

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม : ทางไหนดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวของมือกับการมองเห็น
2. เพื่อรับรู้ความรู้สึกเมื่อเกิดความยากลำบากในการรับรู้และปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่

แนวความคิด

การรับรู้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ในสิ่งใหม่ย่อมเกิดความยากลำบาก เพราะเราจะต้องเปลี่ยนแปลงการรับรู้เดิม ยิ่งเมื่อพบอุปสรรคความแม่นยำย่อมผิดพลาด

ระยะเวลา 30 นาที

ขนาดกลุ่ม 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. กระดาษ
2. ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรม ทางไหนดี

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 2 คน อธิบายกิจกรรมและขั้นตอนการปฏิบัติ

ขั้นดำเนินการ

ให้ผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคู่ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานที่ 1 ให้ทุกคนและกระดาษคู่ละ 1 อัน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนที่ 1 ลากเส้นในกรอบรูปดาวโดยมองผ่านกระดาษ ห้ามมองไปที่กระดาษโดยตรง ลากเส้นโดยไม่ยกปากกาและไม่ออกนอกกรอบ จับเวลาในการวาด ผู้ร่วมกิจกรรมคนที่ 2 เป็นผู้จับเวลา บอกเวลาที่ใช้ในการลากเส้น

2. สับเปลี่ยนให้ผู้ร่วมกิจกรรมคนที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ 1 แล้วผู้ร่วมกิจกรรมคนที่ 1 เป็นผู้จับเวลา

ขั้นอธิบายผล

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนบอกเวลาที่ใช้ในการวาดแต่ละครั้ง ผู้ดำเนินกิจกรรมบันทึกบนกระดาน

2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายแสดงความคิดเห็นหัวข้อต่อไปนี้

- ความรู้สึกของการปฏิบัติกิจกรรมนี้เมื่อมองผ่านกระจกเป็นอย่างไร
- ท่านมีวิธีการใดที่ไม่ทำให้เส้นออกนอกกรอบ
- เวลาที่ใช้ในการวาดของแต่ละคนเท่ากันหรือไม่ เพราะเหตุใด

สรุปและนำไปใช้

การที่เราไม่สามารถลากเส้นโดยมองผ่านกระจกเงาได้อย่างราบรื่น เพราะเราคุ่นเคยกับการเรียนรู้แบบเดิม จากเดิมที่เคยเรียนรู้การใช้มือกับการมองให้สัมพันธ์กัน บน – ล่าง, ซ้าย – ขวา เปลี่ยนมาเป็น ตาเห็นว่าขึ้น มือต้องวาดลง ตาเห็นว่าซ้ายมือต้องวาดไปทางขวา เป็นต้น จะเห็นว่าคนเราแม้จะเป็นคนปกติเมื่อทำสิ่งที่ไม่คุ้นเคย บางคนก็สามารถทำได้เร็ว บางคนก็สามารถทำได้ช้า เนื่องจากคนเรามีความสามารถในการเรียนรู้และความถนัดที่แตกต่างกัน

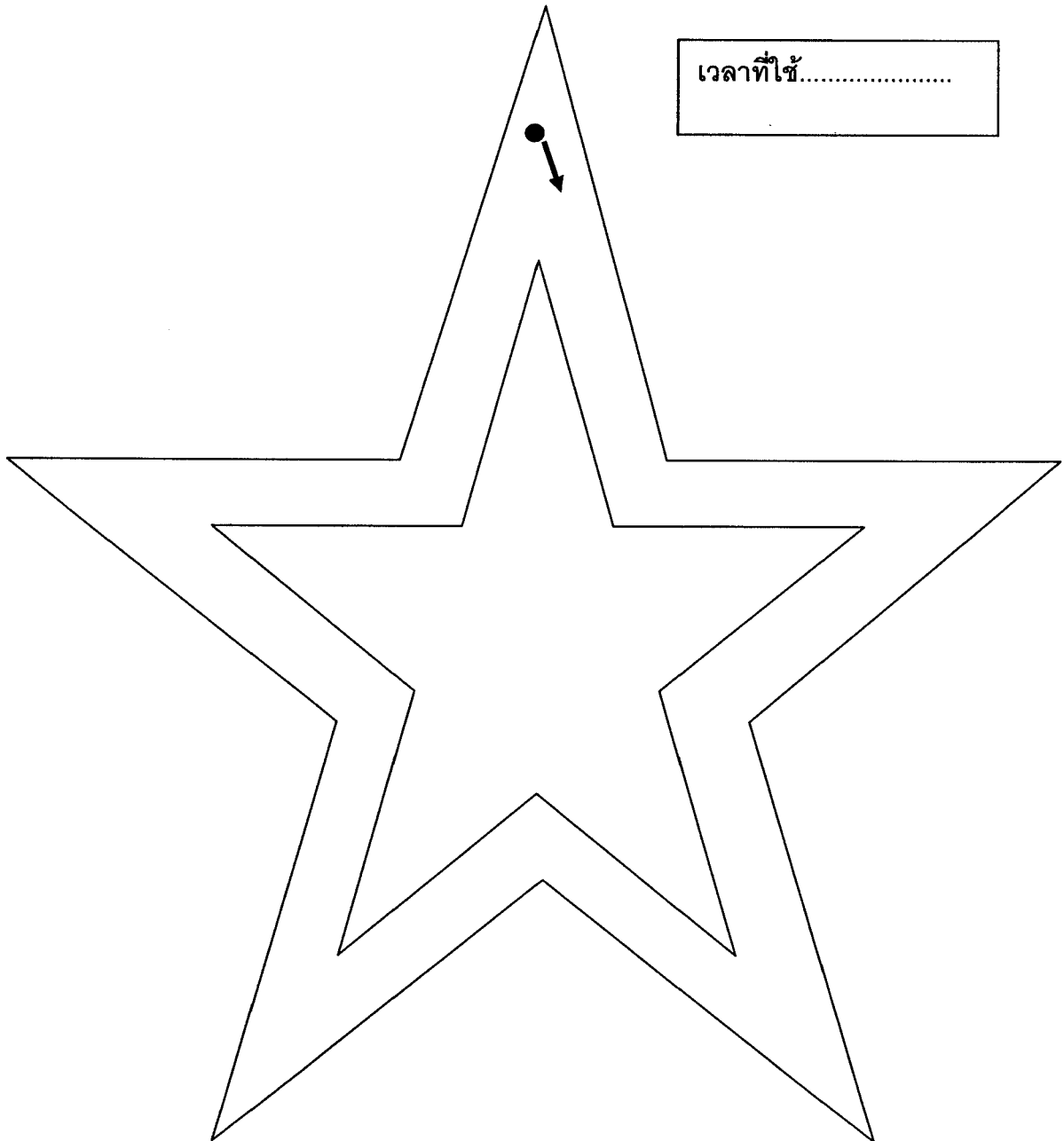
การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของผู้ร่วมกิจกรรม

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม ไปทางไหนดี

คำชี้แจง ให้ลากเส้นจากจุดเริ่มต้นให้อยู่ในกรอบ โดยดูในกระจกเงา

กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม : เส้นสายลายลง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเรื่องการรับรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล
2. เพื่อให้ตระหนักถึงความผิดพลาดในการตัดสินใจต่างๆ จากการมองเพียงอย่างเดียว
3. เพื่อให้รู้จักการคิด พิจารณาคำตอบของปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย

แนวความคิด

อวัยวะสัมผัสเพื่อการรับรู้ของคนเราประกอบด้วย ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง การรับรู้จากการมองโดยใช้ตาเป็นอวัยวะสัมผัสนั้น เป็นการรับรู้ที่รวดเร็วและง่ายที่สุด เพราะทำให้เราทราบว่ามีสิ่งที่มีมองเห็นนั้นคืออะไร มีรูปร่าง ขนาด สัดส่วน ระยะทาง เป็นเท่าใดตามความคาดคะเนที่สายตาแต่ละคนจะประเมินได้ เราจึงมักตัดสินใจต่างๆ จากการมอง

ระยะเวลา 30 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 ภาพเปรียบเทียบลายเส้นต่างๆ จำนวน 4 ชุด

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมขออาสาสมัครจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 3 คน มายืนอยู่หน้าห้อง ถอดรองเท้าและให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนอื่นๆ เปรียบเทียบดูว่าใครมีความสูงมากที่สุด และใครมีความสูงน้อยที่สุด

2. ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้แนะว่าการที่เราสามารถเปรียบเทียบส่วนสูงได้โดยการประเมินจากการมองบางครั้งก็สามารทำให้เราคาดคะเนสิ่งที่เห็นได้ถูกต้องถ้าสิ่งนั้นมีความแตกต่างที่ชัดเจน

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดูภาพเส้นต่าง ๆ ในใบงานที่ 1 แล้วให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมพิจารณาภาพลายเส้นแต่ละชุดแล้วกากบาททับเส้นที่คิดว่ายาวกว่า

2. ผู้ดำเนินกิจกรรมนำไม้บรรทัดหรือสายวัดมาวัดความยาวของเส้นในแต่ละภาพ พร้อมกับถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่ามีใครตอบถูกบ้าง และเมื่อเห็นภาพครั้งแรกมีความรู้สึกอย่างไร เห็นว่าเส้นไหนยาวกว่ากัน ทำไมจึงเห็นเป็นอย่างนั้น ทำจนครบทุกภาพ

ขั้นอธิบายผล

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมช่วยกันคิดว่าได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้
2. ให้ผู้ร่วมกิจกรรมอธิบาย วิเคราะห์ข้อเท็จจริงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง จะต้องทำอย่างไร

สรุปและนำไปใช้

การมองเพียงอย่างเดียวไม่สามารถตัดสินสิ่งต่างๆ ได้ถูกต้องทั้งหมด การรับรู้ทางสายตาของคนมีข้อจำกัด สิ่งที่เราเห็นบางครั้งไม่ใช่ของที่เป็นอยู่ และสิ่งที่เป็นอยู่ บางครั้งเราไม่สามารถรับรู้จากการเห็นเพียงอย่างเดียว การตัดสินสิ่งใดๆ ลงไปจึงต้องทำด้วยความละเอียดรอบคอบ ยังมีวิธีการหลากหลายที่จะสืบหาข้อเท็จจริงหรือความถูกต้อง การใช้เพียงประสาทสัมผัสของเราบางครั้งอาจไม่ถูกต้องเสมอไป อาจถูกประสาทสัมผัสของตัวเองและสิ่งแวดล้อมลวงตาเอาได้ จึงเห็นเส้นทั้งสองมีความยาวไม่เท่ากัน ทำให้เราตัดสินใจผิดพลาดจากสิ่งที่เป็นจริง และการมองสิ่งของอย่างเดียวกันของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของการรับรู้และประสบการณ์เดิมของบุคคล

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. การอภิปราย

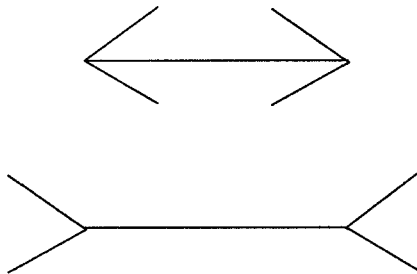
ที่มา “Sensation and Perception, Richard L. Gregory & Andrew M. Colman Longman Essential Psychology, 1995 (p.8)

ใบงานที่ 1

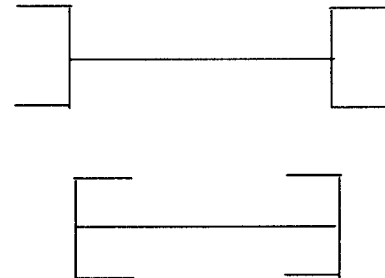
ประกอบกิจกรรม เส้นสายลายลง

คำชี้แจง ให้ดูภาพเส้นต่าง ๆ ด้วยสายตาเท่านั้น ตอบคำถามว่าท่านเห็นเส้นไหนยาวกว่ากัน

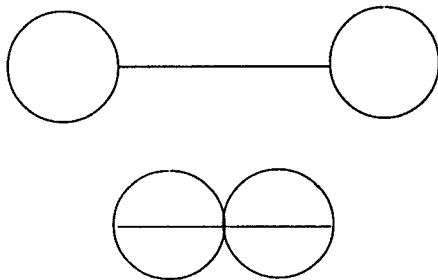
ชุดที่ 1

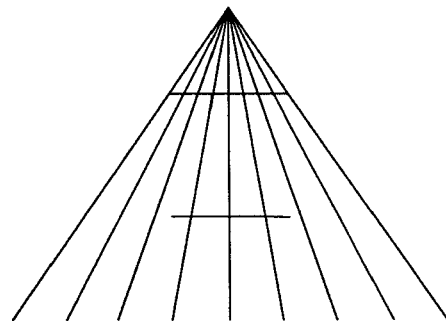
ชุดที่ 2

ชุดที่ 3

ชุดที่ 4

กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม : อะไรกันนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองศึกษาและตระหนักถึงประสิทธิภาพการรับรู้ของบุคคลแต่ละคน
2. เพื่อให้ผู้ปกครองยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ในการมองหลายมิติอย่างมีเหตุผล

แนวความคิด

การแสดงให้เห็นและตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสำคัญของการประเมินสถานการณ์จากมุมมองหลายมิติจะทำให้บุคคลมีความเข้าใจถึงสิ่งต่างๆ ที่อยู่ นอกเหนือความคาดหวังและความเข้าใจของตัวเอง

ระยะเวลา 30 นาที

ขนาดกลุ่ม จำนวน 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. รูปภาพ
2. ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรม อะไรกันนี้

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวทักทายสมาชิก แนะนำกิจกรรมโดยอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรม และสิ่งที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องปฏิบัติ

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกภาพให้ผู้ร่วมกิจกรรมดู และตอบว่าเป็นภาพอะไร
2. แจกใบงานที่ 1 ให้สมาชิกแต่ละคนปฏิบัติแล้วนำเสนอผลที่ได้ตามใบงาน
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง คือ ก-ว-น พร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม (ในเรื่องของการมองหลายมิติ)

ชั้นอธิบายผล

1.ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสรุปกิจกรรม อธิบายความคิดของตนเองว่าตัวเองมองภาพดังกล่าวอย่างไร และรู้สึกอย่างไรในการมองภาพดังกล่าว

2. ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปให้ฟัง

2.1ในการมองภาพขาวดำ พื้นสีดำมักจะมีอิทธิพลมากกว่าพื้นสีขาว รวมทั้งการรับรู้ดั้งเดิมของคนเราที่เรียนรู้ภาพขาวดำว่าสีดำคือส่วนที่เป็นภาพและสีขาวคือส่วนที่เป็นพื้น จึงขาดการปรับเปลี่ยนมุมมองว่าเราสามารถให้ความสำคัญกับสีขาวว่าเป็นภาพได้เหมือนกัน ถ้าเราเปลี่ยนให้สีขาวเป็นภาพและสีดำเป็นพื้นเราก็สามารถบอกได้ว่าเป็นภาพอะไร

2.3 จากความเคยชินและการรับรู้ดั้งเดิมถึงการมองภาพหรือการอ่านที่มักจะอ่านจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง ว่าเป็นสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติมาว่าถูกต้อง แต่หากเราเปลี่ยนมุมมองให้มีหลายมิติ มองจากขวามาซ้ายบ้าง หรือมองกลับหัว กลับด้านจากเดิมที่ตั้งอยู่บ้างก็จะทำให้เราค้นพบสิ่งใหม่ๆ ที่ซ่อนเร้นอยู่ได้

สรุปและนำไปใช้

1.ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสรุปว่าจากการทำกิจกรรมนี้ ได้ข้อคิดอะไรที่เป็นประโยชน์บ้าง

2.ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปและชี้แนะแนวทางการนำไปใช้ ดังนี้

โดยทั่วไปบุคคลจะมีความแตกต่างในการรับรู้อันเนื่องด้วยปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น ประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ การเลี้ยงดู ลักษณะทางกายภาพและชีวภาพของสมองและระบบประสาท ฯลฯ ที่สะสมมาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังที่เราได้เห็นจากกิจกรรมนี้ จากภาพที่ 1 ถ้าจะเปรียบเทียบสีดำและสีขาวจะเห็นว่าสีดำเป็นสีที่ง่ายต่อการสังเกตและคนเรามักให้ความสำคัญกับสีดำมากกว่าสีขาว ซึ่งสีดำเปรียบเหมือน ความไม่ดี หรือปัญหาต่างๆ ที่คนเรามักมองเห็นก่อนส่วนที่ดีคือสีขาว ในความเป็นจริงสิ่งต่างๆ ล้วนมีทั้งสีขาวและสีดำ คือมีทั้งส่วนดีและไม่ดี เราจึงควรรับรู้ทั้งสองด้านและให้ความสำคัญทั้งสองอย่าง

การประเมินผล

1.สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

2.การอภิปราย

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม อะไรกันนี้

คำชี้แจง ให้ดูภาพข้างล่างนี้แล้วตอบคำถาม

ท่านเห็นเป็นรูปอะไรบ้าง

- 1.....ดูอย่างไร.....
- 2.....ดูอย่างไร.....
- 3.....ดูอย่างไร.....

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม : หนึ่งภาพหลายเรื่อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและตระหนักถึงอิทธิพลการรับรู้ที่แตกต่างกัน
2. เพื่อเข้าใจความแตกต่างทางความคิดของแต่ละบุคคล
3. การยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น

แนวความคิด

การรับรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลมีผลต่อการแปลและสื่อความหมายของสิ่งต่างๆ ตามประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล หรือความเข้าใจเอาเองของแต่ละบุคคล

ระยะเวลา 30 นาที

ขนาดกลุ่ม จำนวน 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรม หนึ่งภาพหลายเรื่อง

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมทักทายพูดคุยกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของแต่ละคน (ประมาณ 3-4 คน) เช่น เกิดและโตที่ไหน ที่บ้านประกอบอาชีพอะไร มีพี่น้องกี่คนเรียนหนังสือที่ไหน มีประสบการณ์ชีวิตใดที่ประทับใจ ฯลฯ เพื่อให้ทุกคนได้เห็นถึงความหลากหลายและแตกต่างของแต่ละบุคคลแต่ละครอบครัวแล้วจึงอธิบายกิจกรรมนี้และสิ่งที่ทุกคนต้องปฏิบัติ

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานให้ทุกคน มองภาพและตอบคำถามในใบงานนั้น

กำหนดระยะเวลา 10 นาที

2. ขอความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ถูกชักถามในขั้นนำมาเป็นอาสาสมัครในการอ่านคำตอบของตัวเอง ประมาณ 5-6 คน ให้อาสาสมัครแต่ละคนรายงานคำตอบของตนเอง และพยายามหาเหตุผลว่าทำไมจึงตอบอย่างนั้น

3. ผู้ดำเนินกิจกรรมถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่าเพราะเหตุใดคำตอบในคำถามเดียวกันของแต่ละคนจึงแตกต่างกัน

ขั้นอธิบายผล

ผู้ดำเนินกิจกรรมถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่าได้ข้อคิดใดจากกิจกรรมนี้ โดยผู้ดำเนินกิจกรรมร่วมชี้แนะและอธิบายเพิ่มเติม

สรุปผลและนำไปใช้

การรับรู้ของแต่ละคนมีความแตกต่างกันสาเหตุหนึ่งเนื่องจากปัจจัยการเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละคนที่ได้รับมาตั้งแต่วัยเด็ก ถึงแม้ว่าจะมีการรับภาพเดียวกันก็สามารถแปลความหมายและสื่อความหมายของภาพนั้นแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลจะเข้าใจเอาเองและประสบการณ์การเรียนรู้

การประเมินผล

1. สังเกตการณ์ปฏิบัติกิจกรรม
2. การอภิปราย

ที่มา: “เล่านิทาน” สื่อความหมาย , พรรณราย ทรัพย์ะประภา, การสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกระบวนการกลุ่ม หน้า 56 - 57

ใบงานที่ 1
ประกอบกิจกรรม หนึ่งภาพหลายเรื่อง

ดูรูปแล้วตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่าน ใช้เวลา 10 นาที

1. ท่านคิดว่าภาพนี้เกิดขึ้น ณ สถานที่ใด เช่น บนรถเมล์ รถไฟ โรงพยาบาล โรงภาพยนตร์
ไปรษณีย์ ร้านอาหาร ฯลฯ

2. ท่านคิดว่าบุคคลเหล่านี้มีวัตถุประสงค์อะไรที่มา ณ สถานที่นี้

3. ท่านคิดว่าภาพที่ต่อจากซ้ายอันที่กำลังหลับนี่จะเป็นภาพใด โปรดบรรยายภาพ (หรือวาด)

4. ท่านคิดว่าบุคคลทั้งหมดนี้มีใครที่มาด้วยกัน และใครที่มาเพียงลำพัง เพราะเหตุใด

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม : ฟังให้รู้ ดูให้เป็น

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อให้ตระหนักว่าการรับรู้มีอิทธิพลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล
- 2.เพื่อให้เห็นความสำคัญของการรับรู้จากการมองเห็น
- 3.เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญ of ช่องทางการสื่อสาร

แนวความคิด

การรับรู้จากการมองเห็นช่วยให้ความจำและเรียนรู้ได้รวดเร็วกว่าวิธีอื่น แต่การรับรู้จะมีผลที่สมบูรณ์ขึ้นหากบุคคลได้รับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสหลายๆ ทางร่วมกัน

ระยะเวลา 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

ใบงานที่ 1

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

- 1.ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวทักทายและอธิบายกิจกรรมรวมทั้งขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- 2.ผู้ดำเนินกิจกรรมแบ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็น 2 กลุ่ม

ขั้นดำเนินการ

- 1.ผู้ดำเนินกิจกรรมให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนแต่ละกลุ่ม คนมารับใบกิจกรรมที่ 1 จากผู้ดำเนินการข้อความนั้นและพยายามจดจำไว้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อมั่นใจแล้วผู้ดำเนินกิจกรรมเก็บข้อความเอาไว้
- 2.ตัวแทนแต่ละกลุ่ม นำเรื่องราวที่ได้รับมาไปเล่าให้สมาชิกคนที่ 1 ฟังเพียงคนเดียว สมาชิกคนที่ 1 บอกเล่าเรื่องราวที่ได้รับฟังจากตัวแทนกลุ่มให้สมาชิกคนที่ 2 ฟังและสมาชิกคนที่ 2 เล่าต่อให้สมาชิกคนต่อไปฟัง และคนที่ 3 เล่าให้คนต่อไปเรื่อย ๆ จนครบคนสุดท้าย โดยใช้เวลารายใน 10 นาที

3. ให้สมาชิกคนสุดท้ายออกมาเล่าเรื่องราวนั้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผู้ดำเนินกิจกรรมฟังและจดบันทึกไว้
4. ให้ตัวแทนกลุ่มคนแรกแต่ละกลุ่มมาบอกเล่าเรื่องราวนั้นอีกครั้งหนึ่งให้ทุกคนได้ฟังพร้อมกันผู้ดำเนินกิจกรรมจดบันทึกข้อความ
5. ผู้ดำเนินกิจกรรมติดข้อความที่จดบันทึกไว้ของตัวแทนกลุ่มและสมาชิกคนสุดท้ายของทั้ง 2 กลุ่มบนกระดาน และติดข้อความต้นฉบับ

ชั้นอธิบายผล

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเปรียบเทียบข้อความจากเรื่องราวของทั้ง 2 กลุ่ม ว่ามีข้อผิดพลาดแตกต่างกันหรือไม่ และกลุ่มใดมีข้อผิดพลาดมากกว่ากัน
2. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายหาเหตุผลที่ทำให้การถ่ายทอดเรื่องราวของแต่ละกลุ่มผิดพลาดไปจากเดิม และร่วมกันสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้

สรุปและนำไปใช้

ในการสื่อสารต้องมีผู้ส่งสารและผู้รับสาร การที่จะให้ผู้รับสารเข้าใจสาร ผู้ส่งสารจะต้องมีวิธีถ่ายทอดสารที่เหมาะสมกับผู้รับสาร จากกิจกรรมนี้เมื่อเปรียบเทียบกับทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 มีวิธีการถ่ายทอดสารเหมือนกันแต่จะเห็นความแตกต่างของเนื้อความสารที่ได้จะแตกต่างกัน เห็นได้ว่าคนเรามีความสามารถในการรับรู้ที่แตกต่างกัน การแปลความหมายจากการรับรู้โดยใช้อวัยวะสัมผัสเพียงอย่างเดียวนั้นอาจมีความผิดพลาด เชื่อถือไม่ได้ เพราะระยะของการจำของเราจะจำได้ระยะหนึ่งหรือจำได้ไม่ครบถ้วน เพื่อลดความผิดพลาดเราควรใช้อวัยวะสัมผัสทุกส่วนที่สามารถรับรู้ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการรับรู้และแปลความหมายที่ดีขึ้น

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. การอภิปราย

ที่มา ดัดแปลงจาก “ดาวังกำ” การสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกระบวนการกลุ่ม พรรณราย ทรัพย์ะประภา (52-53)

ใบงานที่ 1

ให้อ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วนำข้อความไปเล่าให้สมาชิกในกลุ่ม

ซางหยุนเป็นนักธุรกิจชาวสิงคโปร์ มาเที่ยวหาดใหญ่ พบสหายเก่า
ชาวญี่ปุ่นชื่อ ทาเคชิ ทั้งสองพากันไปนั่งดื่มที่ไปเตโต้ผับ ถูกจ๊ากโก
ชกเบ้าตาทั้ง 2 ข้าง จึงพากันไปหาหมอพันที่วัน ทู ทรี คลินิก

กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม : คุณคือพ่อ แม่ แบบไหน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองสำรวจวิธีการดูแลบุตรของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจและเกิดเจตคติที่ดีต่อบุตรของตนเอง

แนวความคิด

พ่อ แม่ เป็นสมาชิกในครอบครัวที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุข หากปฏิบัติหน้าที่และมีความรักใคร่สามัคคีปรองดองช่วยเหลือกันในการดูแลบุตร

ระยะเวลา 60 นาที

ขนาดกลุ่ม จำนวน 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. กระดาษหนังสือพิมพ์เก่า
2. ใบงาน

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

แบ่งกลุ่มผู้ปกครอง 2 กลุ่ม โดยเลือกคนตามใจชอบ ผู้นำกิจกรรมอธิบาย ชี้แจง กิจกรรม

ขั้นดำเนินการ

1. แจกกระดาษหนังสือพิมพ์ให้กลุ่มละ 4 คู่ และให้สมาชิกแต่ละคนจับสลากเพื่อทำ

ชิ้นงานตามคำสั่ง

- คนที่ 1 รูปหัว
- คนที่ 2 รูปลำตัว
- คนที่ 3 รูปแขนซ้าย ขาขวา
- คนที่ 4 รูปแขนขวา ขาซ้าย

2. ผู้นำกิจกรรมอธิบายสมาชิกในกลุ่มนำกระดาษหนังสือพิมพ์ที่แจกให้ฉีกด้วยมือให้เป็นรูปร่างตามคำสั่งที่จับสลากได้ โดยใช้เวลา 1 นาที กลุ่มที่ 1 สมาชิกแต่ละคนห้ามปรึกษากัน และแบ่งแยกกันไป ส่วนกลุ่มที่ 2 ให้สมาชิกรวมกลุ่มกันทำงานและปรึกษารื้อกันได้เลย แล้วผู้ดำเนินกิจกรรมให้สัญญาณ

3. ผู้ดำเนินกิจกรรมเป่านกหวีดหยุดเวลาเมื่อครบ 1 นาที ให้ทุกคนรวมกลุ่มนำชิ้นงานมาต่อเป็นรูปคน แล้วสังเกตผลงาน ร่วมพิจารณา

- รูปคนที่ได้มีรูปร่างที่สมบูรณ์หรือไม่
- รูปร่างคนของกลุ่มใดที่มีความสมบูรณ์กว่า

4. แจกใบงานที่ 1 ให้แต่ละกลุ่มศึกษา และตอบคำถาม

ขั้นอภิปรายผล

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายคำถามจากใบงานและนำมาอภิปรายต่อกลุ่ม

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ในการทำงานหรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันแต่ไม่มีการปรึกษารื้อกัน ต่างคนต่างทำ จะทำให้งานออกมาไม่สมบูรณ์ดังเช่นกิจกรรมการสร้างรูปคนที่สมาชิกในกลุ่มต่างคนต่างทำงานของตัวเองทั้ง ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันงานจึงออกมาไม่เป็นที่พึงพอใจ

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. การอภิปราย

ที่มา "กิจกรรมการมีส่วนร่วม" เกมนันทนาการ วรทัต ล้วนันท์ พิมพ์ครั้งที่ 2, 2547

สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991. หน้า 55

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง หลังจากที่ท่านทำกิจกรรมแล้วให้อธิบายตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ถ้าท่านต้องการให้ได้รูปคนที่สมบูรณ์ท่านจะมีวิธีการทำอย่างไร
2. การอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกันเมื่อไม่มีการประสานสัมพันธ์กันเกิดผลอย่างไร
3. ท่านได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม : รวมใจให้เป็นหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักถึงบทบาทของตนเองที่มีต่อครอบครัว
2. เพื่อให้เกิดความสามัคคีกันในครอบครัว

แนวความคิด

สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุข เพราะทุกคนมีความรักใคร่สามัคคีกัน รู้จักปฏิบัติตนและมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง

ระยะเวลา 40 นาที

ขนาดของกลุ่ม แบ่งกลุ่ม 2 กลุ่มๆ ละ 4 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. เชือกขนาดยาว 2 เมตร
2. ขวด
3. ตะกร้าใส่ขนม 4 ห่อ ผลไม้ 4 ผล

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยการให้เลือกหยิบขนม หรือผลไม้ในตะกร้าคนละ 1 ชิ้น แล้วคนที่เลือกหยิบของประเภทเดียวกันจับกลุ่มกัน เช่น กลุ่มที่เลือกขนม กลุ่มที่เลือกผลไม้
2. เตรียมอุปกรณ์ โดยมีขวดเปล่าวางไว้บนพื้น ผูกตะปู 1 ตัวเข้ากับปลายเชือกด้านหนึ่ง ทั้ง 4 เส้น แล้วปล่อยปลายเชือกอีกด้านหนึ่งทิ้งไว้ให้ปลายเชือกแต่ละเส้นทำมุมในลักษณะรูปสี่เหลี่ยม
3. แล้วสมาชิกทั้ง 4 คนยืนกำกับปลายเชือกแต่ละเส้นให้เป็นรูป สี่เหลี่ยม
 - ครั้งที่ 1 ให้ 1 คนจับปลายเชือกแล้วทดลองดึงเพื่อดึงตะปูขึ้นแล้วหย่อนลงไป ในขวดโดยห้ามขยับขาหรือเคลื่อนไหว

- ครั้งที่ 2 ใช้ 2 คน ในการช่วยดึงเชือกหย่อนตะปูลงในขวด
- ครั้งที่ 3 ใช้ 3 คนดึง และหย่อนตะปูลงไปในขวด
- ครั้งที่ 4 ให้ทุกคนช่วยกันดึงและหย่อนตะปูลงไปในขวด

ขั้นอภิปรายผล

เปรียบเทียบการดึงทั้ง 4 ครั้ง และอภิปรายว่าครั้งไหนสามารถประสบผลสำเร็จได้รวดเร็วที่สุดผู้ดำเนินกิจกรรมร่วมอธิบาย ตะปูกีเปรียบเสมือนงานที่ทุกคนในครอบครัวจะต้องช่วยกันไม่ปล่อยให้เป็นภาระของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัว เพราะจะทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จ

ขั้นสรุปและนำไปใช้

เมื่อเราอยู่ในครอบครัวเดียวกัน สมาชิกทุกคนในครอบครัว พ่อ แม่ ลูก ต้องมีความรักใคร่สามัคคีกัน ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ควรปล่อยภาระในครอบครัวให้เป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง ในครอบครัว งานจึงจะสำเร็จไปด้วยดีเมื่อทุกคนมีความสามัคคีปรองดองกัน นำพาทุกสิ่งทุกอย่างไปสู่จุดหมายปลายทางร่วมกัน จะทำให้ครอบครัวเกิดความสุข

การประเมินผล

- 1.การร่วมกิจกรรม
- 2.การอภิปราย

ที่มา ดัดแปลงจาก กิจกรรมแฉ่งรุ “เกมนันทนาการ” วรทัต ลัยนันท์ หน้า 36,2547

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาอธิบายตามหัวข้อต่อไปนี้

1. คน สามารถทำงานได้สำเร็จหรือไม่
2. คน สามารถทำงานได้สำเร็จหรือไม่
3. คน สามารถทำงานได้สำเร็จหรือไม่
4. คน สามารถทำงานได้สำเร็จหรือไม่
5. ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น
6. ถ้าเราต้องการให้งานในบ้านสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เราควรทำอย่างไร

กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม ทางเลือก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและเลือกใช้นแนวทางได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อเห็นถึงความสำคัญของความพร้อมเพรียงในการดูแลเด็กในครอบครัว

แนวคิด

ในการจัดการกับพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหาทุกคนในครอบครัวจะต้องปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกันจึงจะสามารถช่วยเด็กให้เกิดพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้

ระยะเวลา 45 นาที

ขนาดของกลุ่ม 8 คน

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรม ทางเลือก
2. กรณีตัวอย่าง

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ แบ่งกลุ่มผู้ปกครองเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน โดยให้ผู้ปกครองเลือกสมาชิกกลุ่มตามใจชอบ

ขั้นดำเนินการ

แจกใบงานที่ 1 ให้แต่ละกลุ่มอ่าน ศึกษาด้วยตนเอง แล้วตอบคำถาม

ขั้นอภิปรายผล

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายถึงข้อคิดเห็น แนวตอบของตนเองจากคำถามในใบงาน
2. ผู้ร่วมกิจกรรมแนะนำการใช้วิธีการปรับพฤติกรรมของกรณีศึกษา “น้องแมน” ตามข้อตกลงของกลุ่ม

ขั้นสรุปและการนำไปใช้

การจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในเด็กออกิสติกต้องอาศัยความร่วมมือของคนในครอบครัวทุกคน หากคนในครอบครัวต่างคนต่างคิดกันคนละอย่างเด็ดย่อมเกิดความสับสนไม่เข้าใจว่าสิ่งที่เขาทำถูกต้องหรือไม่ และบางครั้งก็ได้รับโทษจากอีกคนหนึ่ง และบางครั้งก็ได้รับการส่งเสริมจากอีกบุคคลหนึ่ง เด็กจึงไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะถูกต้อง สิ่งสำคัญที่สุดคือทุกคนในครอบครัวพึงตระหนักถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและหาแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวให้เป็นไปในทางเดียวกันเป็นการช่วยเหลือเด็กและอีกทั้งยังเป็นการช่วยเหลือครอบครัวไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันอันเนื่องมาจากพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. ตรวจผลงานและการอภิปราย

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม ทางเลือก

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านกรณีศึกษาต่อไปนี้แล้วพิจารณาตอบคำถาม

“น้องแมนอายุ 7 ขวบ ไม่ค่อยให้ความสนใจใคร ดื้อและไม่เชื่อฟังใคร แต่จะชอบดืงมยยาวโดยเฉพาะของพี่สาวจึงทำให้พี่น้องคู่นี้จึงทะเลาะกันเป็นประจำ พ่อแม่และคนในบ้านจึงจัดการกับพฤติกรรมของน้องแมนแตกต่างกัน คือ

1. พ่อเพียงแต่หัวเราะ คิดว่าเป็นความซนตามวัย และดืงน้องแมนออกเมื่อเห็นเขาดืงมยพี่สาว
2. แม่จะดุแล้วดืงมือของน้องแมนออก บางครั้งก็ทำโทษน้องแมนด้วยการตี แต่น้องแมนก็ไม่เคยจำ
3. ถ้าไม่มีใครอยู่เลย เมื่อน้องแมนดืงมยพี่สาว พี่สาวก็จะดืงมยน้องแมนตอบ
4. น้ำของแมนจะไม่สนใจและเดินหนีทุกครั้ง เมื่อน้องแมนดืงมยพี่สาว

1. ท่านเห็นด้วยกับการจัดการกับพฤติกรรมของน้องแมนในรูปแบบของใคร เพราะเหตุใด
2. ท่านคิดว่าจะมีแนวทางแก้ไขพฤติกรรมของน้องแมนโดยวิธีอื่นหรือไม่ อย่างไร

กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม พรอทอารมณ์

วัตถุประสงค์

1. เรียนรู้เกี่ยวกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น
2. สำรวจอารมณ์ของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
3. รู้วิธีการจัดการกับอารมณ์ของตนเองเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ได้อย่างมีเหตุผล

แนวคิด

อารมณ์ คือ ภาวะจิตใจของแต่ละบุคคล ที่เปลี่ยนแปลงเมื่อกระทบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ บุคคลอาจจะมีอารมณ์แตกต่างกัน แม้ว่าจะเผชิญกับปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

ระยะเวลา 30 นาที

ขนาดกลุ่ม 8 คน

สื่ออุปกรณ์ 1. ใบงานที่ 1

วิธีดำเนินการ

ชั้นนำ

1. ผู้นำกิจกรรมแนะนำพรอทที่ใช้วัดไข้มาวัดอุณหภูมิของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ถ้าอุณหภูมิร่างกายสูงเกิน 37 องศา แสดงว่า มีไข้ ถ้าอุณหภูมิ 37 องศาแสดงว่า ร่างกายปกติ และเปรียบเทียบอุณหภูมิ กับอารมณ์โกรธถ้ามีความโกรธมาก ค่าอุณหภูมิจะสูง และจะลดต่ำลงตามอารมณ์

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานที่ 1 เขียนอธิบายอารมณ์ของตนเองและพฤติกรรมของเด็กที่เกิดในสถานการณ์ต่าง ๆ

ชั้นอภิปราย

- 1.ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตรวจสอบคะแนนจากแบบทดสอบอารมณ์จากใบงานที่ 1 ว่าผู้ร่วมกิจกรรมมีอารมณ์ต่อสถานการณ์อย่างไรโดยผู้ดำเนินกิจกรรมช่วยเฉลย

ขั้นสรุปและนำไปใช้

อารมณ์เป็นรากฐานของการก่อรูปความคิด เจตคติที่มีต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมและเป็นบ่อเกิดของบุคลิกภาพ การแสดงออกทางกาย วาจา ใจ มาจากอารมณ์ภายในของบุคคลที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมควรบังคับอารมณ์ของตนเองโดยนำหลักกรรมมาฝึกการบังคับใจ ยับยั้งปรับปรุง ตนเองให้เหมาะสมไม่ปล่อยใจตามอารมณ์ เพราะเราไม่สามารถบังคับความคิดของบุคคลอื่นได้แต่สามารถบังคับใจเราได้

การประเมินผล

- 1.สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
- 2.ตรวจผลงานและการอภิปราย

ใบงานที่ 1
ประกอบกิจกรรม ประทวารมณ

คำชี้แจง ให้ท่านสำรวจอารมณ์โกรธของตนเอง อันเกิดจากสถานการณ์ที่มี บุคคลอื่นทำให้เกิด
อารมณ์ในระดับต่าง ๆ และพฤติกรรมที่ท่านแสดงออกมา และท่านคิดว่าควรจะทำ
อย่างไรให้เหมาะสม ยกตัวอย่าง

ระดับอุณหภูมิอารมณ์	เหตุการณ์ที่ทำให้เกิด อารมณ์โกรธ	พฤติกรรมที่แสดงออก เมื่อเกิดอารมณ์โกรธ	พฤติกรรมที่เหมาะสม
100 ° c โกรธมากที่สุด			
50° c โกรธปานกลาง			
0 ° c โกรธน้อย			

กิจกรรมที่ 11

ชื่อกิจกรรม: ปรับตัว ปรับใจ

วัตถุประสงค์

1. ตรวจสอบอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด การกระทำของตนเองได้
2. แยกแยะความคิดและการกระทำอย่างมีเหตุผล
3. เรียนรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นทั้งด้านบวกและด้านลบ
4. รู้จักวิธีการแก้ไขสถานการณ์ตามที่เรียนรู้ได้

แนวคิด

อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลตรวจสอบได้จากการสังเกต การเรียนรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น จะช่วยให้เราอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

ระยะเวลา 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 8 คน

สื่ออุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 ประกอบกิจกรรมปรับตัว ปรับใจ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้นำกิจกรรมสนทนากับผู้ร่วมกิจกรรมว่าในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาให้สำรวจตัวเองว่าตนเองเกิดความรู้สึกอย่างไรบ้างให้ดูรูปหน้านั้น แล้วพิจารณาว่าเป็นใบหน้าที่มีความสุขหรือไม่

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบความรู้ที่ 1 ให้ผู้ร่วมกิจกรรมศึกษา แล้วสำรวจอารมณ์ของตนเองว่าเกิดอารมณ์ด้านไหนมามากที่สุด ผู้ดำเนินกิจกรรมอธิบายอารมณ์ของคนเรามีทั้งด้านบวกและด้านลบ เมื่อเกิดอารมณ์ด้านบวกแล้วร่างกายเป็นอย่างไร เมื่อเกิดอารมณ์ด้านลบแล้วร่างกายเป็นอย่างไร ให้อธิบายผลดีและผลเสีย
2. ผู้ร่วมกิจกรรมทำใบงานที่ 1

ชั้นอภิปราย

ให้ผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคนอธิบายผลดีของการเกิดอารมณ์เชิงบวก และผลเสียของการเกิดอารมณ์เชิงลบของตนเองให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ ที่ตนเองเคยประสบมา และอธิบายเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเองตามใบงานที่ 1 ถึงอารมณ์ที่แสดงออกมาทางสีหน้าของแต่ละคน และอธิบายว่าสีหน้า ทำทางอย่างไรที่เราต้องการเห็น

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ความคิด ความรู้สึกของบุคคลอื่นเราไม่สามารถบังคับให้เขาคิดตามเราได้ สิ่งสำคัญคือเราต้องเอาชนะอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองก่อน เมื่อเราสามารถควบคุมอารมณ์และความเครียดได้อย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับสถานการณ์ มีความอดทนต่ออารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นทั้งของตนเองและผู้อื่น เรียนรู้วิธีแก้ปัญหาและมีความอดทนในการนำไปใช้จะช่วยให้เราสามารถปรับตัว ปรับใจตนเองได้ในที่สุด เพราะ หากเราไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง ปลปล่อยให้อารมณ์แสดงออกมาเหนือเหตุผล อารมณ์จะเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมและแสดงออกมาทางสีหน้า ของเราได้ซึ่งเมื่อเราควบคุมอารมณ์ได้สีหน้าของเราก็จะยิ้มแย้มแจ่มใส แต่ถ้าเราไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้สีหน้าที่แสดงออกมาก็จะเป็นไปตามความรู้สึก เช่น โกรธ หน้าตาก็จะบึ้งตึง ให้ถามใจตนเองเสมอว่าเราต้องการพบเห็นคนที่มีสีหน้าอย่างไร

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. ตรวจผลงานและการอภิปราย

ใบความรู้
ประกอบกิจกรรม ปรับตัว ปรับใจ

อารมณ์ของคนเรามีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

อารมณ์เชิงบวก	อารมณ์เชิงลบ
มีความสุข	มีความทุกข์
ภูมิใจ	ละอาย
มั่นใจ	ลังเล
สงบ/เฉย ๆ	วิตกกังวล
กล้า	กลัว
มั่นใจ	สับสน/ไม่มั่นใจ
เผชิญปัญหา	หลีกเลี่ยง
เอาใจใส่	เบื่อหน่าย
เยือกเย็น	ฉุนเฉียว โกรธ
เข้มแข็ง	อ่อนแอ
รู้จักเรียนรู้ผู้อื่น	ยึดตัวเองเป็นสำคัญ
ให้อภัย	ตองหาทางชำระแค้น

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้ท่านดูรูปใบหน้าต่อไปนี้แล้วบอกว่าเป็นใบหน้าที่แสดงอารมณ์ใด

1.

อารมณ์

2.

อารมณ์.....

3.

อารมณ์

กิจกรรมที่ 12

ชื่อกิจกรรม : ลูกเรามีดี (Sweetheart baby)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมิน/สำรวจ/ทราบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กอภิสิทธิ์

แนวความคิด

พ่อแม่ทุกคนย่อมมีความรักลูกของตนเอง ไม่ว่าลูกของตนเองจะเป็นอย่างไรก็ตาม

ระยะเวลา 30 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 เขียนพฤติกรรมที่ท่านพึงพอใจของลูก
(จากกิจกรรมไปทางไหนดี)

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวนำถึงการทำกิจกรรมแนะแนวที่ผ่านมามีผู้ร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้อะไรบ้างให้แต่ละคนอธิบาย

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานที่ 1 ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนข้อดีของลูกตัวเองจากมุมมองของตัวเอง เขียนเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบหรือที่พอใจในตัวเด็กใช้เวลา 15 นาที
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมนำใบงานที่ 2 จากกิจกรรม ทางไหนดีที่ผู้ดำเนินกิจกรรมเก็บไว้มาเปรียบเทียบจำนวนข้อดีที่เขียนได้ว่าเพิ่มขึ้นจากเดิมหรือไม่

ขั้นอธิบายผล

ผู้ดำเนินกิจกรรมสอบถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีผลการเขียนจุดเด่นครั้งนี้มากกว่าใบงานในกิจกรรมทางไหนดีว่าการเขียนครั้งนี้สามารถเขียนได้ง่ายขึ้นกว่าครั้งเดิมหรือไม่ ความคิดด้านดีเกี่ยวกับลูกของตนเองมีมากกว่าเดิมหรือไม่

สรุปและนำไปใช้

การคิดในด้านบวกและการฝึกฝนเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในตัวเด็กมากขึ้น และยอมรับว่าเด็กสามารถพัฒนาได้ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบากในการเรียนรู้และรับรู้ ผู้ปกครองสามารถมองเห็นพัฒนาการและส่วนที่ดีของเด็กทำให้มีกำลังใจในการเลี้ยงดูบุตรหลานของตนต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตรวจงาน

ใบงานที่ 1

ประกอบกิจกรรม ลูกเรามีดี (Sweetheart baby)

เขียนพฤติกรรมที่แสดงออกของลูกขอทิสติก

[illegible]

**ผลการหาค่าความเที่ยงเชิงพินิจด้วยวิธีการ IOC
ของกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง**

กิจกรรมที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
2	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
3	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
4	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
5	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
6	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
7	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
8	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
9	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
10	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
11	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1
12	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1

* ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่ากิจกรรมสามารถพัฒนาเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติกได้ตามวัตถุประสงค์

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้

ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์ของแบบวัด
เจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครอง

การแปลความหมายคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

+1	หมายถึง	ผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่ากิจกรรมสามารถสร้างเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครองได้ตามวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่ากิจกรรมสามารถสร้างเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครองได้ตามวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	ผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่ากิจกรรมสามารถสร้างเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครองได้ตามวัตถุประสงค์

ภาคผนวก ง

ผลของคะแนนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลของคะแนนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ที่ได้จากการตอบแบบวัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง โรงเรียนกาวีละอนุกุล
จังหวัดเชียงใหม่ ก่อน และหลังการทดลอง

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	113	133	106	109
2	130	142	93	112
3	124	135	111	120
4	128	141	97	106
5	84	107	120	124
6	113	124	87	96
7	84	127	88	97
8	115	129	125	130
$\bar{x}$	111.38	129.75	103.37	111.75
S.D.	18.13	11.17	14.45	12.29